

Låg medlemsnärvaro en fara för föreningsdemokratin

Av 52 302 medlemmar i SHL:s och Hockeyallsvenskans klubbar tog bara 1463 chansen att gå på årsmötena under 2015. Svaga siffror – som ökar risken för att små grupper skaffar sig stort inflytande.

Föreningsdemokrati. I korthet så innebär begreppet att det är hos medlemmarna makten vilar. En medlem – en röst, lyder grundregeln. Många röster - siffror från Riksidrottsförbundet visar nämligen att var tredje svensk över 16 år är medlem i någon form av idrottsförening.

När det kommer till svensk ishockey visar en undersökning gjord vid Göteborgs Universitet att mindre än tre procent av medlemmarna i SHL och Hockeyallsvenskans föreningar närvarade på det senaste årsmötet. Det krävs inte många röster för att göra skillnad.

I samband med årsmötet har medlemmarna bland annat rätt att nominera personer till styrelsen. Vem som helst kan bli nominerad, och får den personen majoriteten av rösterna så har allt gått rätt till på pappret. När personer oväntad nomineras till styrelsen kallas det ofta för en kupp.

– Kan man samla kompisar och släktingar och vara tillräckligt många för att ta över föreningen – då är det för lite, säger Tommy Boustedt, generalsekreterare vid Svenska ishockeyförbundet.

Varje säsong lägger supportrar hundratals timmar på att följa sitt lag. Intresset för att engagera sig i föreningsdemokratin är

dock lågt. Långt ifrån alla som går på match är ens medlemmar.

En av de på läktarna heter Johanna Enbäck, 32. Trots att hon går på nästan alla Västerås hemmamatcher så är hon inte medlem. Hon tror att de flesta supportrarna mest fokuserar på själva matcherna och spelet.

– Man kanske tänker att det inte är så intressant, "min röst räknas väl ändå inte". Många verkar även vara medgångssupportrar som smutskastar spelare, tränare och ledning när det går dåligt - de borde kanske gå på mötena så de kan vara med och bestämma istället.

Det är just när det blåser kallt som kritiska röster oftast hörs. I ett försök att skydda klubben och styrelsen har många föreningar infört vissa förbehåll i stadgarna. Till exempel handlar det om att en person måste ha varit medlem i en viss tid innan årsmötet för att få rösta. I nuläget har 11 av SHL:s fjorton klubbar infört sådana regler. En åtgärd som får stöd från ishockeyförbundet

– I vissa föreningar kan man komma till årsmötet och lösa medlemskap på plats. Då har man varit medlem i elva minuter när det ska röstas och det är inte bra. En tröghet i systemet är otroligt viktigt, säger Tommy Boustedt.

Även på Riksidrottsförbundet, svensk idrotts högsta organ, ser man positivt på den typen av förbehåll.

– Är närvaron låg så är föreningen sårbar. Man måste göra det trögare, även om det inskränker den fria demokratin i föreningarna, säger Christer Pallin, chefsjurist på Riksidrottsförbundet.

En av klubb som varit ute i föreningsdemokratiskt blåsväder under 2015 är HV71. En grupp medlemmar hade fått nog av dåliga resultat och gick på förhand ut och sa att de skulle rösta ned valberedningens förslag. Istället för att riskera en kupp på årsmötet försökte styrelsen att ta till sig medlemmarnas vilja.

De lyckades avvärja katastrofen och ändrade samtidigt stadgarna för att förhindra kupper i framtiden.

Rädslan gäller dock inte bara en vad som kan hända om få kommer på årsmötena. Omvänt vill de inte heller ha för många medlemmar på årsmötet menar HV71:s klubbdirektör Agne Bengtsson:

– I Sverige så har vi ju ordet lagom. Det kan ju bli så att många som inte har koll på föreningen röstar på något en opinionsbildare driver. Jag tror på ett mer avvägt årsmöte, där de som verkligen bryr sig kommer.

I HV71:s fall har man dragit lärdom av årets turbulens. För att undvika att historian upprepar sig kommer man nu, förutom förbehållen, har man nu börjat kalla till medlemsmöten för att stämma av stämningen och ta medlemmarna på pulsen.

Siffran på tre procents närvaro är inte unik för ishockeyn i Sverige. En sammanställning gjord av Aftonbladet visade till exempel att ungefär fyra procent av de röstberättigade medlemmarna i fotbollsallsvenskan kom på årsmötena under 2015.

I en tid där tillhörigheter och engagemang blir allt flyktigare så har dock sporten en stor fördel gentemot många andra föreningsdemokratiska organisationer

enligt Ulf Bjereld, professor i statsvetenskap:

– Människor byter till exempel parti i högre utsträckning än tidigare, men börjar man hålla på ett lag så bär man alltid med sig det, säger han.

Trots att förbehåll minskar risken för att en liten grupp tar över en stor förening är det i grund och botten ett dåligt tillvägagångssätt.

– Det höjer tröskeln för intresserade att engagera sig i föreningen., Det är svårt, men jag säger heller ja än nej till engagemang, säger Ulf Bjereld.

Istället krävs krafttag från både den enskilda medlemmen såväl som förbund. "Idrottens föreningslära" heter ett projekt som Sisu, idrottsutbildarna, driver på uppdrag av Riksidrottsförbundet. Ett av recepten är att höja kunskaperna hos de som leder föreningarna, men även bland medlemmarna.

– Det är för många som är okunniga, men det är ju inget som går att vända på en kafferast, säger Christer Pallin.

En annan möjlig lösning på problemen med låg närvaro är att minska betydelsen av årsmötet, och ha en tätare dialog med sina medlemmar under hela säsongen. Kanske är Facebook svaret:

– Man skulle kunna utnyttja sociala medier. Då kan de valda ha örat mot marken och ungefär veta hur föreningen ska skötas, säger Christer Pallin.

DEMOKRATIN I DIN KLUBB

SHL	
Lag	Andel närvarande
Örebro*	50%
HV71	9,69%
Rögle	7,14%
Malmö	5,6%
Färjestad	5,09%
Växjö	4,67%
Karlskrona	3,57%
Luleå	3,33%
Frölunda	2,35%
Skellefteå	2,32%
Linköping	1,75%
Brynäs	1,37%
Växjö	4,67%
Djurgården	1,11%

* Örebros siffror sticker minst sagt ut. Något som till stor del beror på att de har en väldigt tydlig uppdelning mellan ungdomsverksamheten och elitföreningen med separata årsmöten. Ungdomsföreningen (Örebro Hockey Ungdom) har 800 medlemmar och cirka 50 personer på det senaste årsmötet. Skulle de ingå i uträkning blir andel närvarande istället 15 %.

Hockeyallsvenskan	
Lag	Andel närvarande
Västerås	10,15%
Sundsvall Hockey	9,00%
Vita Hästen	6,87%
Almtuna	5,00%
Mora	4,92%
Pantern	4,57%
Timrå	4,29%
Tingsryd	4,21%
Karlskoga	3,57%
Asplöven	2,86%
AIK	1,05%
Björklöven	
Leksand	

Pallins punkter (från "föreningsårsmötet – ett demokratiskt dilemma").

- Nyttja den digitala tekniken och de sociala medierna än mer i den informella demokratiska processen.
- Utveckla föreningens hemsida som det naturliga forumet för ökad transparens, kommunikation och diskussion kring förslag som senare ska beslutas av föreningens årsmöte.
- Genomföra rådgivande (digitala) medlemsomröstningar mellan årsmötena.
- Införa ett system med fullmäktigeledamöter i stora föreningar där medlemmarna på lämpligt sätt får rösta fram ett visst antal medlemsvalda ombud att utgöra årsmötet.
- Nominering av styrelseledamöter måste ske senast viss tid före årsmötet.
- Pröva möjligheten att "poströsta" (digitalt).

”Vi tvingar dit dem”

Västerås Hockey parkerar på en X-plats i tabellen, men när det gäller närvaro på årsmöten så ligger de i topp. Mer än tio procent av medlemmarna kom på årsmötet i somras, men bakom siffran döljer sig tvångsåtgärder.

Mindre än tre procent av medlemmarna i Hockeyallsvenskans föreningar tog chansen under 2015, visar en undersökning gjord vid Göteborgs Universitet. Västerås Hockey är en av föreningarna som sticker ut - i positiv bemärkelse.

– Medlemmarna i föreningen tillsätter styrelsen. Som i sin tur tar besluten. Så det är ett mått på hur bra demokratin är, säger Johan Fägerblad, klubbdirektör i Västerås hockey.

I samband med årsmötet har medlemmarna bland annat rätt att nominera personer till styrelsen. Vem som helst kan bli nominerad, och får den personen majoriteten av rösterna så har allt gått rätt till på pappret.

När personer oväntat nomineras till styrelsen kallas det ofta för en kupp. Är närvaron låg kan få röster göra stor skillnad menar Christer Pallin, Chefsjurist på Riksidrottsförbundet.

– Det är det farliga. En liten klick kan komma på årsmötet och ha majoritet. Då är frågan om den klicken verkligen representerar alla medlemmar, säger han.

Den typen av turbulens har Västerås varit förskonade ifrån. Men klubben är medveten om att risken finns där.

– I AIK så händer det ju varje årsmöte att fans mobiliserar. Det är definitivt ett problem, säger Johan Fägerblad.

Med en hög närvaro på årsmötet minskar omvänt risken för att ett fåtal personer skaffar sig stort inflytande. Men att

Hockeyallsvenskan	
Lag	Andel närvarande
Västerås	10,15%
Sundsvall Hockey	9,00%
Vita Hästen	6,87%
Almtuna	5,00%
Mora	4,92%
Pantern	4,57%
Timrå	4,29%
Tingsryd	4,21%
Karlskoga	3,57%
Asplöven	2,86%
AIK	1,05%
Björklöven	
Leksand	

Västerås medlemmar är bättre än andra klubbars medlemmar på att närvara är en sanning med modifikation.

På det senaste årsmötet var inte alla där frivilligt. Sedan en tid tillbaka är det nämligen obligatoriskt för spelarna att vara på plats.

– Vi tvingar dit dem om jag ska vara krass. Dels

ska de veta hur det fungerar men vi var också lite rädda. Det ser inte bra ut om det bara är 30-40 personer där, säger Johan Fägerblad.

Förra året präglades även av stor sportslig dramatik. VIK vann grundserien, men misslyckades ändå med att ta sig till direktvalet till SHL. En faktor som troligtvis bidrog till att hela 151 personer kom på mötet.

– Den siffran är inflaterad. Förra säsongen var speciell, oftast är det färre som kommer, säger Johan Fägerblad.

Att tvinga spelarna till årsmötet kan verka kontroversiellt, men från

ishockeyförbundets sida ser man det som något positivt.

– Det stärker ju klubbkänslan och ökar förståelsen hos spelarna. Sen kan det också locka supportrar, säger Tommy Boustedt, generalsekreterare på Svenska Ishockeyförbundet.

Låg närvaro på årsmöten är inte unikt för ishockeyn i Sverige. En sammanställning gjord av Aftonbladet tidigare i år visade också att bara 4,5 % av de röstberättigade medlemmarna inom Allsvenskan i fotboll nyttjade sin demokratiska rättighet.

Johan Fägerblad har varit aktiv inom VIKS föreningsliv i många år. Han tror att en anledning kan vara att föreningsdemokrati och själva utformningen av årsmötet inte väcker intresse bland medlemmarna.

– Det har blivit en formalitet. Tidigare har det till och med varit svårt att få tillräckligt med folk till styrelsen.

För att öka engagemanget för föreningsdemokrati kan det behövas lite hjälp på traven. Ett sätt är att höja kunskaperna hos de som leder föreningarna, men även bland medlemmarna.

”Idrottens föreningslära” heter ett projekt som Sisu, idrottsutbildarna, driver på uppdrag av Riksidrottsförbundet.

– Det är för många som är okunniga, så det är ett recept som finns. Men det är ju inget som går att vända på en kafferast, säger Christer Pallin.

Förbund och föreningar kan informera, men i slutändan är det ändå medlemmarna som måste agera och faktiskt ta sig till årsmötena.

– Klubbarna ska utlysa årsmötet på rätt sätt. Gör de det så ligger ansvaret på medlemmarna att engagera sig. Det är ingen större uppoffring att komma på årsmötet. Man kan inte bara sitta och gnälla på styrelsen, menar Tommy Boustedt, generalsekreterare på svenska ishockeyförbundet.

Så länge som turbulensen uteblir och inga gryende kupper finns på radarn så tar åtminstone Västerås problemen med ro. Kanske är det så att en närvaro som oftast är låg till och med kan vara ett gott betyg.

– Jag har en oerhört engagerad styrelse och det är den jag vänder mig till i första hand. Om saker och ting tror jag intresset blir lågt, så jag känner inget behov av att ha fler medlemmar på årsmötena, säger Johan Fägerblad.

JMG

En medlem – En röst

En granskning av föreningsdemokratin inom SHL:s och Hockeyallsvenskans ishockeyföreningar.

Examensarbete i journalistik 22,5 hp

Gustaf Dominicus

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Kursansvarig: Sandra Foresti

Handledare: Torsten Malmström

HT 2015

HEMSIDETEXT

Från Sven Tumba och Börje Salming till Mats Sundin och Peter Forsberg. Listan över svenska ishockeylegender är lång. På samma sätt är ishockey sedan långt tillbaka djupt rotad i den svenska idrottsjälens som en av våra stora sporter.

Bortom målen, tacklingarna och de heta känslorna finns den vardagliga verksamheten i ishockeyföreningarna. En verksamhet som likt all annan svensk idrott vilar på begreppet föreningsdemokrati. Något som i grund och botten innebär att allas röster är lika mycket värda.

I en svensk idrottsförening är årsmötet det högsta beslutande organet. Där röstar medlemmarna bland annat fram styrelsen och bestämmer vilken väg föreningen ska ta det kommande året. Men vad händer egentligen om medlemmarna inte dyker upp?

Under 2015 kom mindre än tre procent av medlemmarna i SHL:s och Hockeyallsvenskans ishockeyföreningar och röstade på årsmötena. Låga siffror – som gör det möjligt för mindre grupperingar att mobilisera och med små medel skaffa sig stort inflytande i ishockeyföreningarna. Det som i folkmun kalla för ”att kuppa”.

Denna undersökning tar ett grepp om hur medlemsnärvaron på årsmöten ser ut bland svenska elitföreningar inom ishockey, och framförallt vad det i förlängningen kan få för konsekvenser för klubbarna och idrotten.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	S.4
2.Frågeställning.....	S.4
a) Undersökning.....	s.4
b) Journalistisk presentation.....	s.5
3.Bakgrund.....	S.5
a) Forskning.....	s.5
b) Journalistiskt.....	s.6
c) Begrepp.....	s.7
4. Avgränsningar.....	S.8
a) Undersökningen.....	s.8
b) Journalistiska presentationen.....	s.9
5.Metod.....	S.10
a) Undersökningen.....	s.10
b) Journalistiskt.....	s.11
c) Likheter mellan vetenskapliga och journalistiska metoder.....	s.12
6. Arbetets gång.....	S.13
a) Inledning.....	s.13
b) Frågor och uppstart av insamlingen.....	s.13
c) Tjata, tjata, tjata.....	s.14
d) Årsmötesprotokollen och räkneproblem.....	s.15
e) Intervjuer.....	s.16
7. Målgrupp och publicering.....	S.16
8. Resultat.....	S.17
a) Inledning.....	s.17
b) Datainsamlingen.....	s.18
c) De saknade föreningarna.....	s.20
d) Samtalsintervjuer.....	s.20
e) Medlemskapskostnader.....	s.23
f) Förbehåll.....	s.23
g) Medlemsförmåner.....	s.24
h) Resultat i journalistiska presentationen.....	s.24
9. Svar på frågeställningen.....	S.25
a) Hur många närvarar?.....	s.25
b) Konsekvenser av låg samt hög närvaro?.....	s.25
c) Är föreningsdemokratin utdaterad?.....	s.27
d) Journalistiska presentationen.....	s.28
10. Analys/Krönika.....	S.28
11. Framtida undersökningar.....	S.29
12. Upphovsrättsliga frågor.....	S.29
13. Övrigt.....	S.30
14. Källförteckning.....	S.30
15. Bilagor.....	S.35
a) Medlemsförmåner.....	s.35
b) Frågor samtalsintervjuer.....	s.38
c) Årsmötesprotokoll.....	s.39

1. Inledning

Idrott är en viktig del i det svenska samhället. Det är något som en stor del av den svenska befolkningen antingen utövar eller intresserar sig för. En sammanställning av Riksidrottsförbundet visar att var tredje svensk över 16 år är medlem i någon form av idrottsförening (Riksidrottsförbundet, 2014). Dessutom är matcher, speciellt inom ishockey ofta väldigt välbesökta arrangemang som väcker känslor och intresse hos tittarna/åskådarna. 2014 hade matcherna i SHL, den högsta ligan, totalt 1 987 974 besökare (SHL, 2015).

Föreningsdemokrati är det fundament som egentligen all idrottsverksamhet i Sverige vilar på. Ishockey är en av de största sporterna i landet sett till både antalet medlemmar och till intresse. En granskning av föreningsdemokratin inom svensk ishockey, eller åtminstone delar av den, är därför intressant.

Ser vi på det journalistiska så har en liknande undersökning gjorts för allsvenskan i fotboll. Däremot så har ingen fullt så omfattande granskning/skildring gjorts tidigare när det kommer till ishockey även om man kan anta att siffrorna liknar fotbollens. I sämsta fall så tror jag att min undersökning i alla fall kommer att visa något som "vi inte insett vidden av" i enlighet med kriterierna för detta arbete.

Att uttala sig om hur "skicket på föreningsdemokratin inom svensk ishockey" är enbart genom denna, enskilda, undersökning tror jag är svårt. Däremot så tror jag att det absolut går att undersöka i vilken utsträckning medlemmarna i ishockeyföreningarna i Sveriges två högsta ligor närvarar på årsmöten. Här finns det siffror att ta fram och utgå ifrån. Syftet är helt enkelt att undersöka hur många procent av medlemmarna som närvarar och i andra ledet diskutera kring vilka risker som är förknippade med låg/hög närvaro på årsmöten – och vad konsekvenserna kan leda till.

2. Frågeställning

a) Undersökning

Den grundläggande frågeställningen som jag har haft som utgångspunkt i detta magisterarbete handlar om i vilken utsträckning medlemmar i svenska ishockeyföreningar närvarar på årsmöten, och vilka konsekvenser den närvaron får. De två ursprungliga frågorna som jag ville besvara är:

- I vilken utsträckning närvarade medlemmarna i Sveriges elithockeyföreningar på respektive förenings årsmöte 2015?
- Vilka konsekvenser kan en låg eller hög närvaro på årsmöten få för föreningarna?

För att lyfta undersökningen från att enbart vara konstaterande till en mer resonerande och diskuterande sådan så har jag, utifrån resultaten, även sökt svar på följande:

- Är föreningsdemokratin, i dess nuvarande form, ett modernt och fungerande sätt att bedriva elithockeyverksamhet på i Sverige?

Min undersökning har sedan början varit tydligt uppdelad i två olika faser. Den första fasen har handlat om att samla in siffror, statistik och dokumentation från de föreningar som varit föremål för undersökningen.

För att kunna undersöka närvaron på medlemsmöten är det två olika siffror som varit intressanta för min del. Dels en total siffra på antalet medlemmar i respektive förening och även en siffra på antalet närvarande på det senaste årsmötet.

Den andra delen har bestått av semi-strukturerade samtalsintervjuer med berörda personer inom Hockeysverige. Representanter från klubbarna själva helt enkelt.

b) Journalistiska arbetet

Det journalistiska arbetet kan för det mesta likställas med undersökningen. Det som tillkommer är ett par intervjuer som inte är en del av den vetenskapliga metoden. En med Svenska ishockeyförbundet, en med Riksidrottsförbundet samt med en "demokratiexpert" i form av statsvetaren Ulf Bjereld. Dessutom har jag gjort en kort intervju med en hockeysupporter.

Det journalistiska materialet som produceras utifrån min undersökning är ett antal artiklar som är vinklade och anpassade efter en rad olika landsortstidningar i Sverige.

Jag har även författat en central och lite mer "tung" artikel med tänkt publicering på [swehockey.se/tidningen hockey](http://swehockey.se/tidningen/hockey). Tanken är att den centrala artikeln ska vara mer omfattande och ha ett ganska brett och sammanfattande innehåll. I de kortare landsortsartiklarna kommer en del av materialet att vara gemensamt men med vinkling på just det lokala laget/de lokala lagen. I inlämningen av detta magisterarbete så kommer jag att lämna in dels den centrala artikeln och en av de kortare som är producerad för landsortstidning. Men det finns alltså material för ytterligare artiklar – som jag har som mål att sälja som frilansmaterial under början av 2016.

3. Bakgrund

a) Forskning

Den forskningsmässiga bakgrunden är väldigt skral när det kommer till just föreningsdemokrati inom svensk idrottsrörelse. Visserligen så existerar det en väldigt stor mängd material och forskning om såväl föreningsdemokrati inom idrottsföreningar som om ishockey. Men med reservation för att jag har förbisett något så saknas forskning kring uppslutning/närvaro på årsmöten och vilka konsekvenser som är förknippade med det.

Exempel på forskning som ändå existerar är Ulla-Britt Swenssons (2014) mastersarbete "Integritet och oberoende, ideella organisationers livlina". Det handlar främst om den

särställning ideella organisationer har i samhället. Den fokuserar även mycket på hur organisationernas möjligheter att skapa mervärde påverkats av en tidigare överenskommelse mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting. En slutsats var att de "särarter" som är specifika för ideella organisationer, de utmärkande dragen, ofta har mycket gemensamt med föreningsdemokrati och hur den bedrivs.

Annan forskning som rör ämnet är "Priset för att vinna" (Drufva, Svensson, 2012). Den handlar om i vilken utsträckning kommersialiseringen (i uppsatsen även kallad "company-ization") påverkat elitidrottsföreningar inom svensk fotboll och ishockey.

Till viss del tar den även upp problematiken kring att arbeta långsiktigt inom idrottsföreningar på elitnivå. En slutsats är att många klubbar ofta väljer kortsiktiga lösningar för att nå sportsliga framgångar och att seriesystemet och elitföreningarna i Sverige egentligen inte är anpassat för att nå affärsmål och liknande.

Just det kortsiktiga tänkandet är något som i grunden kan kopplas till problematiken jag undersöker. En styrelse som hotas av kupper och andra påtryckningar från supportrar kan mycket väl ta beslut som inte är hållbara i längden. Även om Drufva och Svensson främst fokuserar på de ekonomiska aspekterna av idrottsverksamhet i elitföreningar så är det definitivt något som hör samman med detta arbete.

c) Journalistiskt

Till skillnad från forskningsdelen så finns det en del gjort inom området när det kommer till rent journalistiskt material. Aftonbladet har tidigare i år publicerat en artikelserie i flera delar som handlar om dålig närvaro på årsmöten inom fotbollsallsvenskan och riskerna förknippade med det.

Malmö FF lyfts fram som ett exempel, där sju procent av de röstberättigade deltog på det senaste mötet (Bank, 2015, 21 april). Ett annat är Gefle IF där blott en procent av medlemmarna kom på årsmötet (Bergström, 2015, 21 april). Andra artiklar i serien handlar om AIKs Johan Segui och hur han "kuppet" till sig makt inom AIK Fotboll (Käck, 2015, 21 april). Aftonbladet har även gjort en sammanställning över alla klubbar och kommit fram till att bara 4,5 % av de röstberättigade kommer på årsmöten och röstar. (Sportbladet, 2015, 21 april)

Man skulle kunna säga att Aftonbladets artikelserie och sammanställning till viss del har fungerat som inspiration och riktmärke för min egen undersökning. Den är även något jag kommer att jämföra mina resultat med.

Förutom Aftonbladets material så har även ett flertal enskilda artiklar publicerats som har berört ämnet föreningsdemokrati i samband med årsmöten där s.k. "kupper" inträffat. En artikel inför Brynäs årsmöte i Arbetarbladet (Klarström, 2009, 15 juni) är ett exempel och cirkusen kring Galotta och Segui inom AIK Hockey ifjol är i Expressen ett annat (Syrén & Juborg, 2014, 25 november).

Nämnda artiklar handlar om nyheter som absolut kan kopplas till vilka risker som finns, och vad konsekvenserna kan bli, när närvaron på årsmöten är låg. Ännu fler enskilda exempel existerar men jag anser att ovanstående täcker in hur rapporteringen brukar se ut gällande ämnet.

Materialet som tidigare har publicerat är dock inget som krockar med min undersökning. De enskilda artiklarna handlar som sagt mest om olika kupper, och skrapar egentligen bara ämnet föreningsdemokrati på ytan. Aftonbladets artikelserie ligger närmre vad mitt eget arbete ska resultera i - med den fundamentala skillnaden att sporten som undersöks är en helt annan.

Ur ett källkritiskt perspektiv så tror jag det är sunt att behandla artiklar som rör s.k. kupper med viss skepsis och en nypa salt. Beroende på vem man frågar kan nog händelseförloppet på ett årsmöte uppfattas väldigt annorlunda. Så är ju ofta fallet när stora beslut ska tas och många känslor är involverade. Själva demokratigranskningen känns dock tillförlitlig med reservation för att några siffror presenteras som ungefärliga. Det framgår inte heller vid vilken tidpunkt som medlemsantalet fastställts.

Att säga på pricken hur många medlemmar en förening har är svårt, det är ett räkneproblem jag själv har stött på. Beroende på hur medlemskapet är konstruerat kan siffran variera från en dag till en annan och föreningarna själva för sällan löpande statistik över antalet. Därför ska man nog se siffrorna som ungefärliga, men definitivt tillräckligt exakta för att tala i termer om "högt eller lågt". Även om det säkert kan variera ett par tiondelar åt något håll

c) Begrepp

Denna undersökning handlar i grund och botten om frågor som är kopplade till två saker - föreningsdemokrati och årsmöte. Det är begrepp som är starkt sammankopplade och hör ihop med varandra.

Kortfattat kan man säga att *föreningsdemokrati* är den ideologiska grund och styrelsesätt som idrottsverksamheten i en förening vilar på. Den innebär att det är föreningens medlemmar som genom röstning bestämmer hur föreningen ska styras. Svensk Idrott, som drivs av Riksidrottsförbundet, skriver att "*Årsmötet är föreningens högsta beslutande organ och det yttersta tillfället för medlemmarna att påverka föreningens framtid*" (Svensk Idrott, 2013).

Vad är det då för beslut som tas på ett årsmöte och hur funkar det? Inledningsvis handlar det ofta om formaliteter; vilka närvarande har rösträtt? Har årsmötet utlysts på ett korrekt sätt? Därefter är det brukligt att styrelsen berättar om hur det gångna året har sett ut - i en ishockeyförening som bedriver elitidrott både ur ett ekonomiskt och sportligt perspektiv. Här kan medlemmarna även ställa frågor till styrelsen.

Den avslutande delen är kanske den viktigaste. Nu ställs frågan om årsmötet kan ge styrelsen ansvarsfrihet för hur föreningen har skötts under året. Om ansvarsfrihet ges så innebär det att "*medlemmarna godkänner styrelsens förvaltning av föreningen och inte kommer att*

ställa styrelsen till ansvar för förvaltningen”(Svensk Idrott, 2013). Medlemmarna ger här tummen upp till att föreningen har skötts på ett okej sätt under året helt enkelt.

Därefter läggs fokus på året som kommer. Årsmötet bestämmer hur verksamheten ska se ut fram tills nästa årsmöte. Det är även i denna del som styrelsen väljs ut. Valberedningen har oftast ett förslag, men samtliga medlemmar har rätt att komma med egna förslag och nominera andra personer tills styrelsen.

Den avslutande fasen är den mest kritiska, och den som är starkast förknippad med ”kupper”. Det krävs inte mer än att en enskild medlem nominerar helt andra kandidater till styrelsen för att det ska innebära röstning. På ett årsmöte med låg närvaro så kan det alltså vara tillräckligt med väldigt få röster för att avsätta den sittande styrelsen och rösta fram en helt annan.

Både i denna metodrapport samt i intervjupersoners citat förekommer ord som ”osäkerhet” och ”sårbarhet” inom föreningar. Det är mot bakgrund av ovannämnda problematik som de skrivs och uttalas. Ju färre röster – desto högre risker, skulle man kunna säga.

4. Avgränsning

a) Undersökningen

I ett tidigt stadium så valde jag att avgränsa mig till de två högsta ligorna inom svensk ishockey. Anledningen till detta är framförallt praktisk – som ”soloarbetare” så hade ett större urval av föreningar varit svårt att hinna med. Ur ett rent journalistiskt perspektiv så hade det även varit mindre intressant att undersöka föreningar i division ett eller lägre. Det hade även varit möjligt att inkludera fler sporter i undersökningen, men även här så anser jag att det hade varit överflödigt.

Även om andra sporter har fler aktiva utövare, exempelvis golf och friidrott ((Riksidrottsförbundet, 2014)) så är det bara fotboll som mäter sig med ishockeyn när det kommer till det mediala intresset i Sverige. I och med att en liknande undersökning redan är gjord när det gäller allsvenskan i fotboll så föll det sig därför naturligt att välja ishockey.

Förutom avgränsningen i antal föreningar så bestämde jag mig i ett tidigt stadie även för att enbart undersöka närvaron på det senaste årsmötet (2015) för respektive förening. Ett större historiskt urval hade visserligen gjort det möjligt för mig att se på om ev. trender och liknande existerar, men bedömningen var (och är fortfarande, med facit i hand) att det hade varit svårt att genomföra.

När det kommer till intervjufasen så har jag, förutom ”experter” (Ulf Bjereld, RF, SIF) bara valt att intervjua representanter för de klubbar som har närvarosiffror som antingen är ovanligt höga eller ovanligt låga. De klubbar som ligger i mittenskiattet hade säkerligen varit intressanta att höra mer från också, men eftersom 28 samtalsintervjuer inte hade varit genomförbart fick jag göra en avgränsning även där. De klubbar som sticker ut och har något som särskiljer dem från mängden är dessutom enklare att göra intressant journalistik av.

En tanke jag hade i starten av detta projekt var att ta mig an frågan "hur mår föreningsdemokratin inom svensk ishockey?". För att besvara den hade det krävts en mer omfattande undersökning än att bara kika på närvaro vid årsmöten. Förmodligen hade en eller flera enkäter behövts skickas ut tillsammans med ett än större antal samtalsintervjuer. Detta för att exempelvis kika på den tid som läggs på andra medlemsaktiviteter, typ medlemsmöten, träningar, supporterträffar osv.

Förutom en mer realistisk arbetsbörda så anser jag ändå att just årsmöten är fördelaktiga att undersöka i och med att det finns ett mer konkret underlag att utgå ifrån. Årsmötet är dessutom det beslutande inom föreningsdemokratin, där vilar helt enkelt makten.

Även om årsmötesnärvaro inte räcker för att till fullo undersöka föreningsdemokratins skick så ger det ändå en stark indikation på hur det står till med den.

b) Journalistiska arbetet

I och med att det journalistiska arbetet nästan uteslutande är gemensamt med den undersökning som jag har genomfört finns det inte mycket att tilläga när det gäller själva arbetsprocessen. Valet av journalistiska intervjupersoner har varit relativt enkla. Christer Pallin kan ge Riksidrottsförbundets, det högsta organet inom svensk idrott, syn på det hela och Tommy Boustedt på ishockeyförbundet fungerar som en "mellanhand" för klubbarna och Riksidrottsförbundet.

De rent journalistiska avgränsningar som jag har gjort handlar mest om val av medieplattform (text) och vilka tidningar jag vinklat och anpassat materialet efter.

I och med att min undersökning skulle kräva kontakt och intervjuer med ett stort antal människor runtom i Sverige kändes det givet att direkt välja bort radio och tv som presentationsform. Det hade inte varit möjligt helt enkelt. Med tanke på att undersökningen skulle resultera i skrivna artiklar kunde jag arbeta med mail och telefon som huvudsakliga redskap.

I samråd med min handledare så kom jag tidigt fram till att lokala tidningar var de potentiellt bästa kunderna för publicering. Genom att låta en del av materialet vara gemensamt i alla artiklar kunde jag minimera tidsåtgången och samtidigt maximera antalet möjliga köpare. Win-Win. I och med att de lokala tidningarna i regel även har ett digert bildmaterial gällande de lokala ishockeylagen så kunde jag på så sätt även förbigå fotomomentet och redigeringen, och istället fokusera på själva undersökningen och texterna.

5. Metod

a) Undersökning

Den metod jag har använt för intervjuer med berörda personer skulle kunna klassas som en frågeundersökning. Rättare sagt en respondentundersökning, det är svarspersonerna själva och deras egna tankar (i mitt fall får de tala för respektive förening) som står i centrum. Därför har i princip samma frågor ställts till samtliga svarspersoner, sen har det för mig handlat om att hitta mönster och jämföra skillnader och likheter (Esaiasson, Gilljam, Oskarsson & Wägnerud, 2003 s. 254).

Ska vi gå närmre in på en rent forskningsmässig klassificering av tillvägagångssättet och processen så är det en samtalsintervjuundersökning som jag har genomfört. Jämfört med en vanlig frågeundersökning kan den ses mer som en interaktion mellan intervjuare och intervjuperson. Jag har arbetat med "en uppsättning färdiga frågor eller teman som ska gås igenom med varje svarsperson" (Esaiasson et. al 2003 s. 255). Men jag har samtidigt lämnat utrymme för att byta "ordningsföljd, formulering och ibland också innehåll" (Esaiasson et. al 2003 s. 255) beroende på hur samtalet har utvecklat sig.

En viktig skillnad mellan frågeundersökningar och samtalsintervjuer är att det helt enkelt ges större utrymme för respondenterna att utveckla sina svar. Det skulle kunna exemplifieras av att jag istället för att fråga "är du för eller emot föreningsdemokrati?" frågar "om jag säger föreningsdemokrati – vad säger du då?" (Esaiasson et. al 2003 s. 255).

I min undersökning har det handlat om att fånga in olika uppfattningar som människor har gällande föreningsdemokrati. Personen i fråga är inte det intressanta, utan snarare vad hen (och i förlängningen den föreningen hen representerar) står för. Det är ytterligare ett argument för att samtalsintervjuer här trumfar andra vetenskapliga metoder som enkätundersökningar. Istället för att t.ex. arbeta med ett slumpmässigt obundet urval så gör man ofta ett mer "ett strategiskt urval av svarspersoner – ofta enligt principen om maximal variation..." (Esaiasson et. al 2003 s. 257).

Vilket för mig i praktiken innebär att jag intervjuar representanter från klubbar med "extremvärden" när det kommer till medlemsnärvaro på årsmöten. Målet med intervjuerna är att nå så kallad teoretisk mättnad. Vilket innebär att det inte dyker några nya tankar, idéer och uppfattningar i intervjupersonernas svar (Esaiasson et. al 2012 s. 228-229).

Efter ha genomfört fem intervjuer så upplever jag att teoretisk mättnad är nådd. Det kan visserligen ses som ett litet antal. Men förutom samtalsintervjuerna har jag även genomfört flertalet intervjuer av mer journalistisk och mindre officiell karaktär. Sammanlagt så har jag varit i kontakt med ungefär 50 personer (icke citerade källor) som på något sätt arbetar med svensk ishockey.

Även om de personerna inte kan ses som representanter för idrottsföreningarna så är de i högsta grad personer med god insyn i hockeysverige. De har en bra uppfattning om problematiken kring det jag undersöker helt enkelt. Dessutom har en del av frågematerialet

varit gemensamt för både de vetenskapliga och mer journalistiska intervjuerna. Även svaren har där haft många gemensamma nämnare.

När det kommer till själva samtalsintervjuerna har jag även haft vissa, i metodpraktikan rekommenderade, råd i åtanke inför intervjutillfället (Esaïasson, Gilljam, Oskarsson, & Wägnerud, 2012. Sid 265 & 267-268):

- Hur etablerar man en bra kontakt?
- Var ska intervjun ske?
- Hur uppträder man under intervjun?
- Hur lång tid kommer intervjun att ta?

I och med att jag har genomfört samtliga intervjuer via telefon så har själva platsen varit av ringa betydelse. Jag har dock sett till att jag själv har befunnit mig på en tyst och avskärmad plats för att inte riskera störande ljud. Jag har dessutom varit tydlig på förhand med den tid som jag uppskattade att intervjun skulle ta för att minska eventuell tidspress. Jag har även varit flexibel med tidpunkt för intervjun och i största möjliga mån låtit intervjupersonerna bestämma.

Ser vi på den andra delen av min undersökning, datainsamlandet och analysen av den så anser jag att den främst kanske bör klassas som en journalistisk metod (mer om det under punkt 5b.).

Mitt tillvägagångssätt i insamlingen har dock följt en tydlig logik och metodik som har gemensamma drag med kvantitativ innehållsanalys. I grund och botten så handlar den metoden om att fylla en "datamatrix med information" (Esaïasson et. al 2003 s. 223). Något som dels görs genom att bestämma vilka enheter som analyseras och vilka variabler som ska registreras (Esaïasson et. al 2003 s. 223). Ur ett vetenskapligt perspektiv så skulle man kunna säga att mina datamatrixer är en tabell för SHL, en för Hockeyallsvenskan och ytterligare en som är gemensam. Mina analysenheter är då de olika föreningarna och variablerna jag registrerat är det totala medlemsantalet och närvarosiffran på det senaste årsmötet.

Dessutom har jag under själva insamlingsprocessen haft en tydlig systematik i hur jag samlat in informationen som framgår under punkt 6 "Arbetets gång".

b) Journalistiskt arbete

Den stora delen av mitt journalistiska arbete är gemensamt med den vetenskapliga undersökningen. Både datainsamlingen och samtalsintervjuerna ges mycket utrymme i den journalistiska produkten, mina artiklar.

En del av mitt arbete kan dock klassas som rent journalistiska metoder. Bland annat har jag använt mig av internet-relaterade metoder från boken "Grävande Journalistik" (Hanson, 2009). Till exempel så har jag gjort en grundläggande koll av tidningsdatabaserna för att se vad som har skrivits om ämnet tidigare. På så sätt har jag även införskaffat mig förkunskaper om ämnet och därmed varit bättre förberedd inför själva datainsamlingen och intervjuerna.

Jag har dessutom kunna döma ut internet som en källa för att hämta in årsmötesprotokoll och sparat tid.

Till exempel så har flera föreningar uppgett att protokollen finns tillgängliga på deras hemsida. I och med att jag redan kollat upp, och då sett, att de inte finns där så har jag med säkerhet kunnat säga "nej, så är det inte".

Vidare har jag, försökt, att utnyttja offentlighetsprincipen. Använd på rätt sätt så kan "offentlighetsprincipen leda till oväntade framgångar" (Hanson, 2009). I mitt fall har det handlat om att ett fåtal årsmötesprotokoll har nått mina händer via kommunen, när klubbarna själva inte kan/vill skicka dem på egen hand.

Förutom ovan nämnda exempel så har jag även genomfört tre stycken vanliga och hederliga journalistiska intervjuer. Personerna som jag har intervjuat är Ulf Bjereld, professor i statsvetenskap, Christer Pallin, chefsjurist Riksidrottsförbundet och Tommy Boustedt som är generalsekreterare för svenska ishockeyförbundet.

I samtliga tre fall handlar det om offentliga personer med insyn i Hockeysverige och/eller föreningsdemokrati. Alla har tidigare figurerat i media och kan inte betraktas som "hemliga källor" eller liknande, men de är fortfarande bärande för mitt journalistiska material. Mina metoder har alltså inte varit särskilt "grävande".

Jag har inte behövt övertala någon att medverka eller sett behov av att placera in källan i någon speciell kategori beroende på källans drivkrafter. Vilket är några av de tillvägagångssätt som listas i boken Grävande journalistik (Hanson, 2009) när det kommer till att få människor att berätta. Däremot har andra, mindre "dramatiska", metoder varit nyttiga.

Till exempel har jag varit noga med att skapa förutsättningar för en bra intervju genom en bra första kontakt med intervjupersonerna. "Grunden läggs för en givande relation, förutsatt att du är korrekt och artig" (Hanson, 2009). Jag har försökt att göra en hyfsat inofficiell först kontakt där jag främst presenterat mig själv och vad jag gör. Sedan har jag gett intervjupersonen lite mer information om vilka ämnen jag vill prata om och även varit flexibel med själva tidpunkten för intervjun

Det kan tyckas vara självklarheter, men jag tror att det är små saker som i slutändan definitivt varit positiva för utfallet av intervjuerna.

c) Likheter och skillnader i vetenskapliga och journalistiska metoder

Jag tycker att det finns väldigt mycket gemensamma drag i det journalistiska och det vetenskapliga. Både sett till hur jag har arbetat, men även i litteraturen. Med min undersökning som utgångspunkt så tycker jag att de journalistiska och vetenskapliga metoderna till stor del går in i varandra. Det är något som jag ser som en styrka i mitt arbete. Istället för att se det vetenskapliga som en cirkel och det journalistiska som en annan, tycker jag snarare att de är cirklar som överlappar och kompletterar varandra.

Det vetenskapliga, som handlar om metodik, trygghet och transparens i hur jag arbetat är det som ger mina artiklar tyngd och styrka. Det journalistiska, som handlar om att sätta de vetenskapliga resultaten i ett sammanhang och göra dem intressanta är vad som gör min undersökning läsvärd och lätt att ta till sig.

Ser vi på skillnaderna så tycker jag att det i mitt fall framförallt handlar om urvalet av intervjupersoner. För samtalsintervjuerna så har det funnit en tydlig metod bakom vilka som jag har valt att intervjua. För de intervjuer som kategoriseras in i den journalistiska delen av arbetet har jag snarare fokuserat på vilka personers citat som kan bli till bra journalistik. Jag har även låtit dem personerna kommentera och bemöta vissa resultat av samtalsintervjuerna.

Exempel på det är att Ulf Bjereld ur ett demokratiskt perspektiv fått kommentera faktumet att föreningarna arbetar med diverse metoder för att göra demokratiprocessen trögare. Eller att Tommy Boustedt fått ge Svenska ishockeyförbundets syn på att VIK tvingar spelarna till årsmötet.

6. Arbetets gång

a) Inledning

Det första stadiet av mitt arbete har nästan uteslutande handlat om att samla in information och statistik från de 28 föreningarna jag valt att undersöka. De siffror som jag har behövt har dels varit en total siffra på antalet medlemmar i respektive förening samt en siffra på antalet närvarande medlemmar vid det senaste årsmötet.

Som en garant för att närvarosiffrorna verkligen är korrekta så bestämde jag mig tidigt för att försöka få ut årsmötesprotokoll från samtliga föreningar. I det standardiserade protokollets dagordning är "fastställande av röstlängd" oftast en egen punkt, och min förhoppning var att kunna läsa av antalet närvarande därifrån. På så sätt skulle jag inte behöva förlita mig på muntliga källor enbart, utan kunna hänvisa till ett konkret dokument. Vilket förstås är positivt för transparensen i mitt arbete.

För att spara tid vände jag mig först till Svenska Ishockeyförbundet. I och med att klubbarna rapporterar in årsmötesprotokoll till dem så tänkte jag att det kunde vara en genväg. Där stötte jag dock på patrull. Jag nekades att få ut årsmötesprotokollen, med hänvisning till att det inte är allmänna handlingar. Istället fick jag gå vidare och kontakta var en av föreningarna med min förfrågan.

b) Frågor och uppstart av insamlingen

Efter att ha upprättat ett dokument- och mappsysteem för SHL, Allsvenskan och respektive klubb började jag sedan att ringa runt. I de fall som en "medlemsansvarig" fanns presenterad på klubbens hemsida kontaktade jag den personen. I de flesta fall så saknas dock en utnämnd sådan och då har jag istället vänt mig till pressansvarig.

I de fall en sådan saknas har jag kontaktat kansliet. Om den första personen jag kommit i kontakt med inte är den som är ansvarig för medlemsfrågor har jag varit noggrann med att be om kontaktuppgifter till "rätt person" för att skipa mellanhänder.

I samtalen har jag i korthet introducerat mig själv och vad jag gör samt vilka uppgifter jag behöver hjälp med. Förutom tidigare nämnda siffror har jag även bett om en kopia på årsmötesprotokoll. Jag har även ställt följande frågor: (med reservation för de gånger som svaren funnits tillgängliga på klubbarnas hemsidor)

- Vad kostar ett medlemskap (vuxen/per år) i förening X?
- Har man några speciella förmåner som medlem i förening X? (rabatter osv.)
- Existerar förbehåll när det kommer till rösträtten? (att man måste ha varit medlem i två månader innan tidpunkt för årsmöte för att ha rösträtt t.ex.)
- Är årsmötet obligatoriskt för aktiva inom klubben?

Genom dessa frågor hoppades jag att få lite mer kött på benen om hur klubbarna jobbar med frågor som rör medlemskap och undersöka om det fanns några gemensamma nämnare.

Efter den initiala kontakten har jag i nästan samtliga fall kommit överens med kontaktpersonen om att jag ska skicka över min förfrågan via mail och att svar även ska komma på den vägen.

c) Tjata, tjata, tjata

Generellt sätt så har de flesta klubbar varit både trevliga, nyfikna och behjälpliga när det kommer till att lämna ut uppgifter. En har vägrat och några har krävt lite övertalning. Gemensamt för nästan samtliga är att det har behövts enorma mängder av tjat och påminnelser för att få in det jag behöver. Min förfrågan är troligtvis något som ligger en bit utanför "ordinarie arbetsuppgifter" hos dem jag har talat med. I och med att det ganska sällan har varit pressansvarige jag haft kontakt med så har jag heller inte haft möjlighet att ställa någon form av krav med hänvisning till "mediaservice" eller liknande. Utan det snarare handlat om att vara trevlig och ha en stor dos av tålmod med sig.

Vissa har även varit tveksamma om uppgifterna bör lämnas ut överhuvudtaget, eller om årsmötesprotokoll osv. enbart är ett dokument som är till för medlemmarna i föreningen. I ett par fall har de prövat saken på styrelsemöte med lite olika utfall. En klubb har totalvägrat utan att egentligen motivera saken, trots upprepade uppmaningar från min sida. Faktum är dock att årsmötesprotokoll och medlemsuppgifter inte är allmänna handlingar. De kan förvisso ses som helt harmlösa att lämna ut, men faktum är att jag inte kan begära att få de utlämnade.

Hur föreningarna ser på det hela varierar lite, men med facit i hand så har jag inte fått ut årsmötesprotokoll från samtliga klubbar. I skrivande stund har 13 av 28 lämnat ut protokoll. I de fall jag har fått nej har jag gått bakvägen via kommun. Vissa klubbar söker föreningsbidrag och rapporterar därför in årsmötesprotokoll till just kommunen, men långtifrån alla.

Det ska sägas att jag tror att det i många fall handlar om tidsbrist snarare än någon form av principiellt ställningstagande gällande medlemssekretessen. Men jag känner att jag åtminstone har gjort vad jag har kunnat.

Trögheten i att få ut uppgifter har gjort att jag inte lyckades hålla min tidsplan när det kommer till insamling av uppgifterna. Tanken var att jag skulle ha hela tabellen med statistik färdig innan intervjufasen, jag ville ha den som bakgrund. Nu blev det inte så ändå, men genom att avvakta med intervjuerna så tappade jag en del tid. Min plan var att intervjua representanter från klubbar med max- och minimivärden när det gäller närvaron på medlemsmöten, och för att vara säker på min sak ville jag då ha siffror på alla. Det hade varit en fördel i just artikelskrivandet om jag hade insett tidigare att det var viktigt att börja intervjua omgående!

d) Årsmötesprotokollen och räkneproblem

Som sagt, i nuläget har 13 av 28 föreningar lämnat ut protokollen, vilket skulle kunna ses som en svaghet i undersökning. Den enda uppgift som egentligen varit relevant i protokollen är just röstlängden, fastställandet av antalet närvarande. I takt med att protokollen kommit in så har jag dock märkt att det inte är praxis för alla att skriva ut röstlängden i ett och nollor. Ofta nöjer sig föreningarna med ett "Mötet godkänner föredragningslista och upprättar röstlängd". I sju av 13 protokoll så framgår en siffra på antalet närvarande.

Med andra ord så är det inte givet att ett komplett underlag av årsmötesprotokoll hade gett mig det underlag av dokument så hade varit betryggande att kunna hänvisa till ändå. Istället har jag fått förlita mig på muntliga källor när det kommer till uppgifterna om närvaro. Möjligtvis är det något som jag hade kunnat undersöka närmre i min research innan inlämnande av projektplan. Dock så är det inte något som undersökningen står och faller med. Jag har fullt förtroende för mina kontaktpersoner i samtliga klubbar och litar på att uppgifterna är korrekta. Jag står för dem helt enkelt.

Andra svårigheter gäller hur jag bäst räknar på närvaron. Ursprungligen var tanken att undersöka hur många av de röstberättigade medlemmarna som närvarade och nyttjade sin rösträtt. Att avgöra exakt hur många **röstberättigade** medlemmar som existerar i respektive förening har dock visat sig vara i princip omöjligt. Klubbarna själva har i bästa fall register som särskiljer vuxen-, familje- och ungdomsmedlemskap, men sällan en tydlig avskiljning mellan de som får/inte får rösta. Problemet försvåras dessutom av att åldern för rösträtt skiljer sig från 12-18 år mellan föreningarna. Jag kan dock slå fast att samtliga medlemmar i föreningarna har rätt att närvara på årsmötena. Därtill har även icke röstberättigade s.k. "yttrande- och förslagsrätt" på årsmötena. De har rätt att komma med tycka, tänka och komma med förslag helt enkelt.

Med andra ord så mäter inte min undersökning rakt av antalet röstberättigade medlemmar som närvarar, utan det totala antalet som närvarar. I samråd med min handledare har jag dock kommit fram till att detta inte innebär något större problem. Det jag mäter är ju någon form av medlemsaktivitet/engagemang, och med ett större urval blir bilden snarare mer rättvis.

e) Intervjuer

I takt med att siffrorna ramlat in så blev bilden över vilka föreningar som var mest intressanta ur intervjusynpunkt allt klarare. Jag har intervjuat representanter för fem olika klubbar, två med exceptionellt höga siffror och tre med väldigt låga. Därtill har jag intervjuat en representant för Riksidrottsförbundet, Christer Pallin (chefsjurist) samt en "utomstående expert" i form av Ulf Bjereld, professor i statsvetenskap. Jag har även intervjuat generalsekreteraren, Tommy Boustedt, på Svenska ishockeyförbundet.

Jämfört med statistikinsamlingen så har intervjuerna varit en relativ enkel del undersökningen. De flesta av intervjuobjekten är uppenbart medievana och har oftast gett bra citat och fylliga svar.

Precis som med statistikinsamlingen har jag ofta bollat frågan (om vem som är lämplig att intervju) gällande frågor om medlemskap och föreningsdemokrati med pressansvarig hos varje klubb. För det mesta så har det lett mig till Vd:ar/klubbdirektörer. Personer som har befogenhet och kunskap för att mer eller mindre uttala sig för klubben som helhet, vilket även är vad jag har varit ute efter.

Enligt projektplanen så skulle även supporterintervjuer inkluderas i undersökningen. Det är tyvärr en punkt jag har tvingats stryka, bortsett från en kort grej till den journalistiska delen. De andra åtagandena har helt enkelt krävt mer tid än vad jag trodde och det hinns inte med. På så sätt tappar jag supportrarnas egen röst om varför de inte kommer på årsmötena vilket förstås är en nackdel. Men genom statistikinsamlingen och de andra intervjuerna så kommer jag fortfarande att kunna presentera ny kunskap gällande medlemsnärvaro på årsmöten inom svensk ishockey och riskerna med låg/hög närvaro.

7. Målgrupp och publicering

Tanke är att mitt journalistiska arbete ska publiceras i ett flertal olika landsortstidningar samt en mer central och omfattande artikel i tidningen Hockey. Eftersom att jag inte huvudsakligen vill publicera i storstädernas morgon- och kvällstidningar så har jag medvetet valt att lägga extra fokus på landsortslagen. Förutsatt att de uppfyller kriterierna kring ovanligt höga/låga närvarosiffror på årsmötena vill säga. Att SHL-lag oftast är mer intressanta ur ett rent medialt perspektiv än lag i Hockeyallsvenskan är även ett faktum jag har burit med mig i valet av föreningar att intervju och undersöka närmre.

Ser vi på utkastet av min "landsortsartikel" så är den skriven och anpassad efter publicering i VLTs sportavdelning. Jag har kikat på ett par exempel och kommit fram till att antalet tecken ligger på knappt 4000 tecken för en artikel som täcker nästan ett helt uppslag. Då är dock en ofta ganska stor dragarbild inkluderad i det hela. I och med att jag inte har något bildmaterial så tror att min nuvarande text på knappt 4500 tecken plus faktaruta/tabell kan vara gångbar. Min uppfattning att VLT:s sportredaktion lägger stort fokus på att bevaka just det lokala hockeylaget jämfört med andra klubbar och idrotter. Jag tror därför att en artikel med fokus på just Västerås och ishockey skulle kunna få det utrymme.

Ser vi på tidningen Hockey som produkt så ges den ut av Svenska Ishockeyförbundet. Jag tror att det är ett rimligt antagande från min sida att läsarna är väldigt intresserade av just ishockey. Då inte enbart vad som skrivs kring enskilda matcher/resultat som kanske präglar morgon- och kvällstidningarnas rapportering. Utan även en bredare och mer djuplodande journalistisk produkt. Därför har jag tagit ett mer ordentligt grepp om föreningsdemokrati i det utkastet med fokus på vad klubbarna gör och har gjort för att jobba med problematiken.

I och med att mina texter inte är åt reportagehållet och är hyfsat "caselösa" så har jag velat undvika väggar av text för läsbarhetens skull. Ser vi på uppdelningen så är en del av statistiken gemensam för huvudartikeln hos tidningen hockey samt de olika landsortstidningsartiklarna. I de senare så får de lokala lagen mer utrymme för anpassa innehållet till en mer lokal målgrupp.

Om vi tänker målgrupp i stort så skulle jag säga att den är ganska bred. Problematiken och diskussionen som jag lyfter fram är något som finns i egentligen alla föreningar i Sverige. Inte bara inom ishockeyn eller ens inom idrott. Alla människor är givetvis inte sportintresserade. Men kanske har man ett barn som idrottar eller så är man medlem i någon annan sorts förening.

Den huvudsakliga målgruppen är dock de som är intresserade av ishockey, och jag tror att den absolut är tillräcklig. Bara i SHL så går mer än 42 tusen människor (SHL, 2015) på ishockey i Sverige per omgång. Totalt spelas det 55 omgångar i grundserien. Engagemanget skiljer sig såklart åt mellan en supporter till en annan, men ämnena som jag berör är definitivt viktiga för klubbarna som de håller på. Därmed tror jag att de är viktiga för supportrarna själva också.

Anledningen till att jag till viss del valt bort storstadspressens kvälls- och morgontidningar ligger i det förväntade intresset för undersökningen. De stora redaktionerna i exempelvis Stockholm har ofta reportrar med goda kontakter inom Stockholmslagen – vill de publicera något liknande så gör de det på egen hand. Det ekonomiska spelar även in. Hade jag lagt mer fokus och energi på storstadslagen hade jag kunnat sälja materialet till exempelvis GP och Expressen. Nu har jag istället underlag som räcker till betydligt fler "landsortsartiklar" än två. Jag har i skrivande stund inte kontaktat någon tidning med försäljningspitch osv. men det kommer att ske inom kort.

8. Resultat av undersökningen

a) Inledning

Med facit i hand så ser jag många styrkor och fördelar i de metoder som jag har använt mig av i denna undersökning. Om vi ser på datainsamlingen så har jag vänt mig till var och en av klubbarna med en "individuell" begäran där alternativet hade kunnat vara ett massmail eller någon form av enkät/formulär.

Genom att tidigt etablera en kontaktperson i varje klubb har jag alltid haft någon att vända mig till. I majoriteten av fallen har det krävts upprepade påminnelser via mail, telefon, mobilsvaret och sms för att få ut uppgifterna. Utan en person att kontakta i varje klubb hade jag troligtvis inte haft ett närapå komplett material i nuläget. Det har dessutom underlättat inför undersökningens andra fas, samtalsintervjuerna, att på förhand ha någon att kontakta. Även om pressansvarig inte är rätt person att intervjua så har hen kunnat ge mig en expressfil till exempelvis klubbdirektören. Som också kanske har hört talas om mig och min undersökning – vilket förstås är en fördel vid själva intervjun.

Samtidigt så måste jag vara ärlig med att jakten efter siffrorna har varit otroligt tidsödande och väldigt frustrerande. Av de olika momenten i denna undersökning så har jag lagt överlägset mest tid på att ringa runt och tjata. Om jag hade genomfört undersökningen på nytt hade jag nog varit betydligt hårdare med att jag har en tight deadline och att det är viktigt att uppgifterna kommer in snarast möjligt. Samtidigt så är det en svår balansgång. I och med att uppgifterna faktiskt inte är offentliga i de flesta fallen så har min chans till att få in de berott på välviljan hos enskilda föreningar och individer.

Med tanke på att jag spräckte tidsplanen i min projektplan när det gällde datainsamlingen med råge så hade jag åtminstone övervägt att istället formulera en enkät. Även om den inte hade resulterat i att svaren kommit in snabbare takt så hade jag i alla fall besparat mig själva många arbetstimmar på att tjata.

När det kommer till samtalsintervjuerna har jag svårt att se att de hade kunnat göras annorlunda rent metodmässigt. Som jag tidigare redovisat i metod-delen så är den typ av intervjuer som jag har genomfört enligt mig bäst lämpade för att fånga in svaren jag sökt. Enkätundersökningar eller andra vetenskapliga metoder hade inte gett tillräckligt djup.

Till viss del har jag dock hamnat i något av en "fasfälla". Jag ville väldigt gärna ha ett komplett statistikunderlag innan jag gick in i själva intervjufasen. Det kändes tryggare att kunna "konfrontera" (eller åtminstone presentera) ett i princip färdigt resultat för de som jag skulle intervjua. Det handlade också om att jag behövde ett hyfsat stort underlag för att kunna utläsa vilka föreningar som på ett ungefär befann sig i toppen, mitten eller botten.

Såhär i efterhand så känner jag att det ändå hade varit bättre att genomföra en del av intervjuerna i ett tidigare stadiet. På så sätt hade jag haft mer tid över till att finslipa på den journalistiska produkten istället för att genomföra de sista intervjuerna nu i slutet.

b) Datainsamling

Om vi ser på resultaten av min undersökning så har datainsamlingen mynnat ut i följande tabeller när det kommer till medlemsantalet och närvaron på årsmötet 2015.

ALLSVENSKAN			
Lag	Medlemmar	Närvarande	Andel
Karlskoga	700	25	3,57%
Mora	995	49	4,92%
Timrå	700	30	4,29%
Västerås	1488	151	10,15%
Vita Hästen	233	16	6,87%
Tingsryd	1140	68	4,21%
Asplöven	350	10	2,86%
Pantern	350	16	4,57%
Sundsvall Hockey	500	45	9,00%
AIK	14567	153	1,05%
Almtuna	500	25	5,00%
Björklöven			
Leksand			

SHL			
Lag	Medlemmar	Närvarande	Andel
Djurgården	7200	80	1,11%
Linköping	2400	42	1,75%
Karlskrona	1400	50	3,57%
Rögle	770	55	7,14%
Frölunda	2000	47	2,35%
Brynäs	7394	101	1,37%
Skellefteå	2200	51	2,32%
HV71	1300	126	9,69%
Färjestad	1022	52	5,09%
Örebro*	200	100	50%
Malmö	500	28	5,6%
Luleå	2400	80	3,33%
Växjö	750	35	4,67%
MODÖ			

*Örebro siffror sticker minst sagt ut. Något som till stor del beror på att de har en väldigt tydlig uppdelning mellan ungdomsverksamheten och elitföreningen med separata årsmöten. Ungdomsföreningen (Örebro Hockey Ungdom) har 800 medlemmar och cirka 50 personer på det senaste årsmötet. Skulle de ingå i uträkning blir andel närvarande istället 15 %. En siffra som dock även den är väldigt hög i jämförelse med resten av föreningarna och mycket intressant. Jag kommer att försöka att sälja in en frilansartikel till Nerikes Allehanda om just detta, men går i övrigt inte in närmre på Örebro deras siffror i denna metodrapport.

c) De saknade föreningarna

Av de 28 föreningarna så är det tre stycken som saknas; Björklöven, MODO och Leksand. I Björklövens fall så har föreningen tydlig nekat mig tillgång till både medlemsantalet såväl som uppgifter kring antalet närvarande på årsmötet samt årsmötesprotokoll. Jag fick först ett nej av deras föreningsadministratör, Mats Abrahamsson, utan någon egentlig motivering till varför.

Jag vände mig då till deras VD, Fredric Åkerblom, som även han instämde i nekandet. På frågan om motiven bakom det beslutet svarade han: *”Vi vill inte. Det räcker så. Jag behöver inte säga mer än det”*. Jag vände mig då till Umeå kommun i hopp om att få in åtminstone någon del av materialet på den vägen, men där fanns inget protokoll. Jag har även skickat ovan nämnda citat till Fredric Åkerblom och, via mail, gett honom möjlighet att förtydliga/vidareutveckla svaret. En möjlighet han har valt att inte utnyttja.

När det gäller MODO Hockey så har jag b.la. haft kontakt med Petra Hållberg, deras medlemsansvarig. De har inte ställt sig negativa till att lämna ut uppgifterna - problemet är att protokollet inte har skrivits under av justerare. Mot den bakgrunden vill/får de inte lämna ut protokollet. Jag har fått en medlemssiffra (1926), men utan närvarosiffran är den till ingen nytta. I många fall så har jag kunnat få en närvarosiffra via en muntlig källa, men i MoDos fall har varken Petra eller hennes kollegor velat uttala sig kring det. De ingår alltså inte i underlaget för undersökningen.

Slutligen så har jag inte heller fått ut uppgifterna från Leksands IF. I ett tidigt stadie kom jag i kontakt med deras informations- och medlemsansvarige, Claes Thirus, som muntligen lovade att hjälpa mig med uppgifterna. Tiden gick dock – och jag hörde inget från honom. Trots upprepade sms, samtal, mail och meddelanden på telefonsvararen har han inte återkommit. Jag har även vänt mig till en kollega till honom, Elin Broman, och bett henne att ”jaga på” Claes, utan resultat. Dessutom har jag sökt Leksands IF:s ordförande Andreas Hedbom, i hopp om att han skulle kunna hjälpa mig. Efter flera samtal och meddelanden har jag tyvärr inte fått något svar eller någon återkoppling där heller. Leksands kommun har inte heller kunnat hjälpa till med några uppgifter.

Jag känner att jag har gjort vad jag har kunnat gällande de tre föreningar som uppgifter saknas för helt enkelt. Under tidigare research och detta arbete har jag inte hittat några indikationer som pekar på att Björklövens, Leksands eller MODOs siffror skiljer sig från genomsnittet. Med andra ord – det är trist att de saknas, men det är inget som bör ha någon större effekt på resultaten av min undersökning.

d) Samtalsintervjuer

Om vi ser på samtalsintervjuerna så har jag genomfört fem stycken. Samtliga är med representanter för olika föreningar (Linköping, Västerås, Brynäs, Skellefteå och HV71). Trots att de är relativt få till antalet så tycker jag att de har gett mig tillräckligt underlag för att tillsammans med resten av undersökningen besvara mina frågeställningar. Genom att

intervjua representanter från föreningar som ligger både i botten och i toppen på "närvaroskalan" så har jag en bra variation i urvalet.

De personer som jag har intervjuat är:

Johan Fägerblad, Klubbdirektör VIK.

Agne Bengtsson, Klubbdirektör HV71.

Bo Ekmark, Sport- och utvecklingsansvarig LHC.

Pea Israelsson, Klubbdirektör Skellefteå AIK.

Kari Litmanen, Medlemsansvarig Brynäs IF.

I samtliga intervjuer så har jag varit noga med att ta reda på om personen i fråga är den som är bäst lämpad att svara på mina frågor. Oftast är klubbdirektören den personen, men i Linköpings fall har Bo Ekmark varit den inom föreningen med bäst koll på frågor som rör föreningsdemokrati och medlemskap. Därför har han intervjuats som representant för Linköping. Samma princip gäller för Kari Litmanen i Brynäs.

Mina samtalsintervjuer har framförallt fokuserat på att besvara den andra punkten i min frågeställning: " Vilka konsekvenser kan en låg eller hög närvaro på årsmöten få för föreningarna". Frågorna har med andra ord handlat om hur respektive förening ser på dels sin egen siffra när det gäller medlemmarnas närvaro på årsmöten. Dels om hur representanterna ser på resultatet av min undersökning, alltså en total siffra för Hockeysverige, som helhet. Citat och svar som rör just min frågeställning redovisas under punkt 9b.

Förutom närvarofrågor har jag även försökt att skapa mig en bild över hur klubbarna ser på sina medlemmar, hur de arbetar med att få medlemmarna till årsmöten och hur tankarna går kring föreningsdemokrati i stort. Frågorna som jag har ställt finns i Bilaga 2.

Vad säger då intervjuerna om man väger samman dem? Nedan följer ett axplock av de tankar och uppfattningar som finns rörande föreningsdemokrati, medlemskap och årsmöten.

- Klubbarna ser föreningsdemokrati som en vital del av verksamheten. Även om det inte är optimalt alla gånger så ses det som en grundpelare föreningen och hela idrottsrörelsen. Att makten finns hos medlemmarna och att alla har lika mycket att säga till om.

"Demokrati är det minst dåliga styrelseskicket. Vi ställer ju oss själva frågan – "Vem skulle annars äga Skellefteå om inte medlemmarna gör det?" **Pea Israelsson.**

"Det handlar om att medlemmarna kommer på årsmötet och demokratiskt bestämmer och väljer styrelsen", **Agne Bengtsson.**

- Antalet medlemmar som närvarar på årsmöten upplevs generellt sett som låg enligt klubbarna själva. De upplever att det finns ett utbrett ointresse bland medlemmar att

komma på årsmötet. Även de föreningar (HV71, Västerås) som hade höga siffror menade att de inte var signifikativa, utan att de snarare berodde på tillfälligheter. Uppfattningen var att de ett vanligtvis snarare låg närmre snittet på knappt tre procent. Omvänt menade Linköping, en förening med ett lågt antal närvarande (42 personer) att siffran normalt sett var högre.

”Oftast ligger det någonstans mellan 50-100 personer. Merparten av dem är oftast äldre. Medlemmar som har varit med i många år”, Bo Ekmark.

- Vidare verkar det finnas en kunskapsklyfta och skillnad i synen på medlemskap mellan olika generationer av medlemmar. Kunskapen om att man som medlem har en stor möjlighet att påverka och vara med och förändra finns inte riktigt hos den yngre generationen.

”Jag tror att många generellt är lite dåligt införstådda i hur det fungerar i en förening. Förr tog man medlemskap som en skyldighet, men för de yngre är det nog lite mer än statusgrej. De tror att det är svårare att påverka än vad det faktiskt är”.

Kari Litmanen.

- När det kommer till att uppmärksamma årsmötet och upplysa medlemmar och media om det, så är engagemanget bland föreningarna lågt. De gör sällan mer än vad som krävs för att möta de krav som är inskrivna i stadgarna. Det handlar då främst om att utlysa mötet i lokal press och att annonsera det på klubbens hemsida. Att locka fler medlemmar till föreningen är överhuvudtaget något som ofta ligger långt ner på prioriteringslistan.

”Vi annonserar på hemsidor och försöker att på det sättet få nya medlemmar. Däremot har det inte pågått några aktiva kampanjer på ett tag”. **Agne Bengtsson.**

”Vi är jättedåliga på det. För att vara riktigt krass där så är ju bulken av våra medlemmar kollektivanslutna”. **Johan Fägerblad.**

Andra resultat av undersökningen handlar om de ”övrigt-frågor” som jag skickat med i min förfrågan till klubbarna. Ursprungligen hade jag en tanke kring att det kanske skulle gå att koppla samman medlemskostnader till årsmötesnärvaro till exempel. Min uppfattning är att det inte finns något samband där, men kanske kan det vara något för framtida forskning. En del av resultaten som kommit fram genom dessa frågor är intressanta för undersökningen, andra delar mindre spännande – och har därför inte fått utrymme i den journalistiska presentationen.

e) Medlemskapskostnader

Klubbarna har oftast flera olika typer av medlemskap, och därmed många olika prissättningar. För att komma så nära sanningen som möjligt har jag därför enbart valt att räkna på vad priset är för en enskild vuxen medlem/år.

Det man kan säga är att:

- Priserna för ett medlemskap varierar mellan 150kr och 500kr.
- Ett medlemskap i Hockeyallsvenskan kostar i snitt 318,92kr/år. Faktiskt mer än i SHL där snittpriset ligger på 278,57kr/år.
- Totalt sett så kostar det knappt 300 kronor (298,75kr) att vara medlem i en svensk elitishockeyförening.

Det kan tyckas vara aningen märkligt att det är dyrare att vara medlem i en förening som spelar i den lägre av de två ligorna. Inom ramarna för denna undersökning har jag valt att inte granska den saken närmre. Om jag ändå ska spekulera så är min gissning att medlemskapspriset är högre i Hockeyallsvenskans pga. att de klubbarna vanligtvis har färre medlemmar. På samma sätt har de troligtvis också en lägre ekonomisk omsättning – med andra ord blir intäkterna för de medlemmarna som ändå finns en viktigare intäkt än bland SHL-klubbarna.

f) Förbehåll

Med förbehåll menas olika regler och bestämmelser som finns inskrivna i föreningens stadgar. Främst handlar om att medlemmar måste ha varit medlemmar i en viss tid för att ha rösträtt på årsmötet. Men även om att vissa beslut, exempelvis gällande nedläggning av föreningen, måste ha kvalificerad majoritet och röstas igenom på två möten i rad. Jag saknar ett komplett underlag när det kommer förbehåll för klubbarna i SHL och Hockeyallsvenskan. När jag i min research blev bekant med begreppet valde jag att ta med frågan i kontakten med föreningarna, mest som en chansning. Något som föll väl ut, det är en mycket intressant faktor.

Men i och med att mitt fokus främst har legat på siffrorna om medlemsantal och närvaro (som varit nog svåra att få ut) har jag inte haft möjlighet att tjata för att få ut info om samtliga förbehåll.

Det material jag ändå har på förbehållsfronten är dock intressant:

SHL

- Elva klubbar har någon form av förbehåll när det kommer till rösträtten och tidpunkten för tecknande av medlemskap. Tidpunkten varierar mellan två år ned till två månader innan årsmötet.
- Två klubbar saknar förbehåll.
- En klubb saknas uppgifter från.

Hockeyallsvenskan

- Två klubbar har förbehåll.
- Sex klubbar saknar förbehåll.
- Sex klubbar saknas uppgifter från.

Intressant är att nästan samtliga föreningar i SHL har förbehåll medan betydligt färre inom Hockeyallsvenskan har det.

g) Medlemsförmåner

Att en förening har medlemsförmåner innebär att det, förutom rätt att närvara och rösta på årsmöten, finns andra fördelar som är förknippade med medlemskapet. Vissa föreningar saknar helt och hållet förmåner, men de flesta har någon form av "bonus" till sina medlemmar. Fem av 28 föreningar saknar förmåner helt och hållet, resterande har förmåner i varierande utsträckning.

Den vanligaste typen av förmåner är rabatter på saker som har med klubbens matcharrangemang att göra. Det kan till exempel handla om 20 % på mat och dryck på arenans restaurang eller möjligheten att köpa lösbiljetter eller souvenirer till en nedsatt peng. I vissa fall kan man som medlem även få rabatter hos klubbens sponsorer/samarbetspartners. Är du medlem i Linköping HC kan du till exempel få 15 procents rabatt på Rejmes biltvätt eller Badpalatset.

Precis som med kostnaderna för medlemskap är denna del inte något som är bärande för min undersökning eller svar på min frågeställning. Skulle man i framtida forskning granska *varför* supportrar inte kommer på årsmöten eller blir medlemmar överhuvudtaget så tror jag dock att medlemsförmåner ändå kan vara en intressant faktor.

Sammanställning över medlemsförmåner bifogas i bilaga 1.

h) Resultat i journalistisk presentation

När det kommer till den journalistiska delen så har en del av resultaten givetvis fått stryka på foten. Utrymmet i artiklarna är begränsat och allting kan omöjligt få plats. Samtidigt är ett kriterium att undersökningen syns i den journalistiska produkten och jag har försökt att göra den rättvisa. Ser vi på mina artiklar så återges faktiskt datainsamlingen i sin helhet via tabeller/faktarutor. På så sätt får läsaren en helhetsbild även om artikeln i fråga (bortsett från den mer allmänna i tidningen Hockey) fokuserar på det lokala laget.

Det lokala tänket är också tydligt när det kommer till vilka personer som får störst citatutrymme i texterna. I VLT-artikeln så är det givetvis klubbdirektören för Västerås Hockey, Johan Fägerblad, som får mest utrymme. Jag kommer att jobba på samma sätt i de andra lokaltidningsartiklar jag ska försöka att sälja som frilansidéer (med mitt material som utgångspunkt) den kommande tiden.

När det gäller de journalistiska intervjuerna så har jag helt enkelt fått överväga vilkas citat som gör sig bäst i de olika sammanhangen. Genom att göra samtalsintervjuerna före de journalistiska så har jag som nämnt kunnat få "expertkommentarer" på olika citat. Den typen av kommentarer har fått företräde framför annat för att de enligt mig spetsar till texterna och gör de mer levande.

I artikeln för tidningen Hockey har jag även valt att ta med Johanna Enbäck som en supporterröst. Hon har tidigare studerat vid JMG och skulle med andra ord kunna diskvalificeras som "lämplig" intervjuperson. Jag har medvetet valt att inte inkludera henne i VLT-artikeln eftersom hon har en bakgrund som anställd på just VLT. Det hade inte varit god journalistik. Men i och med att hon som sagt inte längre studerar vid JMG och enbart uttalar sig i egenskap av hockeysupporter ser jag inga problem med hennes medverkan i artikeln för tidningen Hockey.

9. Svar på frågeställning

Den första frågeställning som jag ställde upp i början av denna undersökning var följande:

a) I vilken utsträckning närvarade medlemmarna i Sveriges elithockeyföreningar på respektive förenings årsmöte 2015?

Ser vi på fråga nummer ett så kan följande resultat utläsas från tabellerna som redovisades under punkt 8, "Resultat av undersökningen".

Snittnärvaro SHL – 2,87 %
Snittnärvaro Hockeyallsvenskan – 2,74 %
Totalt – 2,81 %

Med reservation för att det kan skilja någon tiondel åt höger eller vänster så kan jag med andra ord säga att knappt tre procent av medlemmarna närvarade på respektive förenings årsmöte 2015.

Den andra delen av min frågeställning var:

b) Vilka konsekvenser kan en låg samt hög närvaro på årsmöten få för föreningarna?

Fråga nummer två har jag försökt att besvara med hjälp av mina intervjuer. På förhand förväntade jag mig konsekvenserna av låg närvaro och synen på det skulle spreta mer beroende på om föreningen i fråga hade en hög närvaro eller inte.

Det har dock visat sig att uppfattningen många gånger är gemensam oavsett om en eller tio procent närvarade. Ofta har dessutom de ovanligt höga siffrorna kunnat förklaras av tillfälligheter just för i år. Klubbar som VIK och HV71 (som båda ligger i toppen) har ett vanligt år en mycket lägre närvaro, som egentligen skulle ligga någonstans i mellanskiktet.

Den största konsekvensen är kort och gott att ett fåtal individer *kan* skaffa sig väldigt stor makt och rösta igenom beslut som inte nödvändigtvis har stöd hos medlemsmajoriteten. I teorin så hade det till exempel räckt om 17 personer kommit till IK Panterns årsmöte i somras, tecknat medlemskap i dörren, och sedan haft majoritet i ev. röstningar. I förlängningen kan det innebära att föreningarna får svårt att bedriva en trygg och långsiktig verksamhet. En styrelse som känner förtroende och är trygga i att de har medlemmarnas stöd i ryggen har definitivt bättre förutsättningar än en som är osäker på om dem får förlängt förtroende över nästa säsong. Det ska dock sägas att kupper och liknande manövrar på årsmöten alltså är något som hör till ovanligheterna.

En metod för att motverka detta, som en del föreningar redan har infört, är så kallade förbehåll. Helt enkelt begränsningar i rösträtten som främst handlar om att individer måste ha varit medlem i föreningen en viss tid innan tidpunkt för årsmötet för att ha rösträtt. Gällande vissa större beslut så har även vissa föreningar infört krav på kvalificerad majoritet (2/3 av rösterna) i föreningens stadgar. Bortsett från vissa grundläggande ramar så är föreningarna fria att göra lite som de vill:

”Föreningarna kan ändra på precis vad som helst. Stadgarna är det avtal som medlemmarna har slutit. De yttre gränserna gäller om föreningen vill vara medlem i ishockey- och riksidrottsförbundet. Där finns det ett antal grundläggande delar som föreningen själv tar ansvar för att inte bryta mot”, **Christer Pallin, RF.**

Förbehåll i rösträtten är något som har blivit vanligare, framförallt i SHL där 11 av 14 föreningar som sagt har infört förbehåll. Många fler än i Hockeyallsvenskan. En slutsats av det skulle kunna vara att intresset i regel är högre för klubbarna i SHL än i Hockeyallsvenskan, och att behovet av att ”skydda” föreningen mot kupper därmed upplevs som större.

Andra, mindre drastiska, metoder handlar om att ha en löpande dialog med sina medlemmar och under årets gång känna de på pulsen för att undvika obehagliga överraskningar på årsmötet. Västerås Hockey har exempelvis ”Supportersnacket” i slutat av säsongen. En mer inofficiell tillställning som vanligtvis lockar betydligt fler besökare än årsmötet. HV71 har även, som en reaktion på kuppen som var på gång inför sommarens årsmöte, beslutat sig för att börja hålla regelbundna medlemsmöten och jobba med att förbättra kontakten med medlemmarna.

Konsekvenserna av en *hög* närvaro då? I och med att min undersökning visat att närvaron är låg är det något som till viss del fallit bort. Det logiska svaret är att om en större mängd medlemmar hade engagerat sig i föreningsdemokratin och b.l.a. kommit på årsmötet hade risken för kupper minskat drastiskt. Mot bakgrund av min undersökning, intervjuerna och samtalen med såväl citerade som icke citerade källor är en närvaro på 100 % dock inte optimal.

Förutom att det rent praktiskt hade varit en utmaning att arrangera ett årsmöte med många tusen besökare så verkar det, åtminstone bland vissa klubbar, omvänt finnas en rädsla för vad som kan inträffa om för många medlemmar kommer:

”Det omvända kan ju också vara en risk. Att många som inte är insatta i föreningens verksamhet röstar på något som en opinionsbildare driver. I Sverige så har vi ju ordet lagom. Jag tror mer på ett väl avvägt årsmöte där kärnmedlemmarna som verkligen bryr sig kommer”. **Agne Bengtsson, HV71.**

Jag vill dock poängtera att den rådande uppfattningen på det stora hela är att en högre närvaro hade varit något positivt. Hur pass mycket klubbarna är intresserade av att faktiskt göra något för att åtgärda problemet är dock en helt annan fråga.

Den sista delen i min frågeställning består av är en väldigt stor och svårdefinierad fråga:

c) Är föreningsdemokratin, i dess nuvarande form, ett modernt och fungerande sätt att bedriva elithockeyverksamhet på i Sverige?

Vad är egentligen ett ”modernt och fungerande sätt” till exempel? Ska man koka ned frågan till något mer konkret så borde den, med facit i hand, omformuleras till något i stil med *”Bör föreningsdemokratin behållas inom svensk hockey trots den låga närvaron på årsmöten?”*.

Kort och gott så är svaret: ja.

Under arbetets gång så har jag kommit i kontakt med väldigt många människor som på något sätt är aktiva inom Hockeysverige. Bland dem så varierar engagemanget – men i grund och botten är de definitivt positivt inställda till föreningsdemokrati som värdegrund i en idrottsverksamhet.

Vissa menar att det är medlemmarna som behöver skärpa till sig. Andra att årsmötets format är föråldrat och för formellt.

”Det är gamla strukturer, och det kanske behövs en modernisering. I en större förening, som vår, har vi medlemmar från Ystad till Kiruna. Sen har även många tidsbrist och kämpar med det. Då prioriteras ett årsmöte på två och en halv timme bort”. **Kari Litmanen**

”Ser vi tillbaka i tiden kanske man inte byggde föreningsystemet efter att föreningarna skulle bli så pass stora som de är idag”. **Pea Israelsson**

Kanske är det så att metoderna och formen behöver förändras, men till syvende och sist så är föreningsdemokrati som verksamhetsgrund inte något klubbar och förbund vill ändra på. Tommy Boustedt, generalsekreterare på Svenska ishockeyförbundet, summerar det hela ganska bra genom sin egna och högst omedvetna översättning av ett känt Winston Churchill-citat:

”Demokrati är inget bra system, men fortfarande finns det ingen som upfunnit något bättre”.

d) Journalistiska presentationen

I och med att jag inte har haft några direkt journalistiska frågeställningar utöver de som återfinns i undersökningen så finns här inte mycket att tilläga. Det jag ändå kan säga om den journalistiska presentationen är att vissa delar av materialet kommer att vara gemensamt för samtliga artiklar.

Beroende på vilken tidning som artikeln produceras för så sker dock en anpassning och vinkling efter de lokala ishockeyföreningarna. Man kan säga att jag gör någon form av djupdykning i de mest intressanta föreningarna. Sedan har jag försökt att ge en större inblick och bredd i vilka detaljer och faktorer som ligger bakom just det lokala lagets siffror.

Analys

Dags att ta demokratin på allvar

En rättighet – men även en skyldighet. Ungefär så sammanfattar jag min syn på att rösta, åtminstone när det gäller riksdagsvalet. Jag är inte ensam - 2014 så tog sig nästan 86 % av svenskarna till vallokalerna och nyttjade sin demokratiska rättighet.

Ska man dra paralleller till Hockeysverige och föreningsdemokratin så kan riksdagsvalet jämföras med årsmötet. Där tas besluten. Där röstar föreningarnas medborgare (medlemmarna!) fram styrelsen och tar andra viktiga beslut. Ser vi till själva ordet "förening" så innebär det en grupp personer som organiserar sig för ett gemensamt ändamål. Hela grejen vilar på att medlemmarna faktiskt engagerar sig, tillsammans.

Mot den bakgrunden kan man inte ge något än underkänt till "valdeltagandet" i Hockeysverige - mindre än tre procent av medlemmarna kom på årsmötena under 2015. Det hade till exempel räckt om 30 personer dykt upp på Malmö Redhawks årsmöte i somras och tecknat medlemskap i dörren för att sedan kunnat välja vilken styrelse som helst.

Det är givetvis en svaghet. Klubbarnas svar på det hela - att införa förhinder i rösträtten och göra det krångligare att rösta igenom vissa beslut, är ingen lösning på lång sikt. Liknar vi Hockeysverige med ett sjunkande skepp kan man säga att det är som skaffa sig en större skopa att ösa med - i stället för att laga hålen i skrovet. En Alvedon mot benbrott. När det snarare krävs omfattande operationer.

Varje år så satsar klubbarna miljontals kronor på nyförvärv, träningsläger och material. Självklart är det viktigt att prestera och placera sig högt i tabellen när säsongen ska summeras. SHL och Hockeyallsvenskan är inte korpen. Här snackar vi fullblodsproffs, elitidrottare som vill vinna till varje pris.

Samtidigt så måste det finnas ett engagemang på gräsrotsnivå. Utan det ideella arbete som föräldrar, tränare och materialare gör i det tysta utan att gnälla spelare det ingen roll hur många SM-tecken som finns i pokalskåpet.

Ansvarvilar förstås inte bara på klubbarna. Medlemmarna är de som i slutändan faktiskt måste ta sig i kragen och komma på mötena. Supportrar lägger hundratals timmar varje säsong bara på att se matcherna från läktaren eller framför teven. På bortaplan eller hemma i soffan. Intresset finns onekligen där – här gäller det att uppmuntra och informera. Som läget är nu tar inte klubbarna problemet på ordentligt allvar. Givetvis tycker de inte att låg närvaro är bra, men de gör för lite för att förbättra läget.

Föreningsdemokrati är bland det finaste och viktigaste vi har inom svensk idrott. Årsmötet den viktigaste tillställningen. Så istället för att skriva en pliktskyldig annons om det i lokalblaskan och lägga ut en notis på hemsidan – slå på stort! Bjud in A-laget och locka med spelarträff. Tryck på att årsmötet är viktigt. Gör ett event och en heldag i klubbens namn av det.

Det är både er rättighet och skyldighet.

10. Etiska och publicistiska överväganden

På det stora hela så anser jag att min undersökning är relativt harmlös ur ett etiskt perspektiv. Det finns dock ett par punkter som jag har i åtanke. Som bekant har jag från klubbarna hämtat in siffror på antalet medlemmar i föreningen, antalet närvarande vid det senaste årsmötet och lite annan allmän information gällande medlemskap.

En av föreningarna har bett mig att inte publicera specificerade uppgifter kring deras medlemsantal och antal närvarande på årsmötet. I deras fall så kommer jag därför nöja mig med att enbart publicera (åtminstone i materialet som ska publiceras i tidning) en procentuell siffra på hur många som befann sig på årsmötet. På så sätt framgår det ändå i vilken utsträckning deras medlemmar närvarade.

I och med att min undersökning är baserad på uppgifter som faktiskt inte är offentliga så känns det rent etiskt korrekt att gå föreningen ifråga tillmötes i och med att det inte gäller något bärande för mitt arbete.

När det kommer till intervjuerna har jag i samtliga fall varit tydlig med jag att intervju är en del av ett magisterarbete i journalistik. Jag har även sagt att en målsättning är att materialet ska ligga till grund för artiklar som jag ska försöka sälja som frilansidéer. På så sätt hoppas jag att inblandade intervjupersoner inte känner sig lurade till att det gällde någon form av "informellt samtal" eller liknande. I de fall som jag i efterhand har varit tveksam kring citat så har jag hört av mig till berörd person för att dubbelkolla. Jag har även givit samtliga intervjuade möjligheten att ta upp faktorer som jag ej frågat om under intervjutillfället. Jag har även varit noga med jag kan nås på både mail och telefon om de undrar över något.

Ingen har framfört önskemål om att vara anonym. Därmed ser jag inga hinder för att fritt använda deras namn vid citat i mina artiklar.

Ser vi på det publicistiska ur ett estetiskt perspektiv så har jag medvetet valt att inte redigera dem i InDesign eller annat redigeringsprogram. Artiklarna saknar som nämnt bilder. Tanken är att de tidningar som artiklarna är anpassade för ska bildsätta ur sitt eget arkiv. De får även

möjlighet att presentera tabeller och andra faktarutor som jag har tagit fram underlaget till, så som de själva önskar. I samråd med min handledare så har lagt fokus på själva undersökningen och texterna före utseendet.

11. Framtida undersökningar

Ett perspektiv som min undersökning inte täcker in är framförallt supporter/medlemssynen på problematiken som existerar kring föreningsdemokrati inom svensk ishockey (och annan idrott för den delen). Där finns det definitivt utrymme för vidare forskning. En arbetsrubrik skulle kunna vara "Därför går vi inte på årsmöten" – medlemmarnas egna tankar och röster om föreningsdemokrati inom svensk ishockey.

Den hypotetiska undersökningen skulle visserligen kräva ganska så mycket samarbetsvilja hos klubbarna och tillgång till medlemsregister. Men den hade definitivt varit intressant. Min undersökning visar egentligen bara hur det är och vad det innebär. Den gör även en ansats till att förklara varför – utan att för den delen kunna ge ett svar i sin helhet.

Det hade även varit intressant att göra en liknande undersökning fast hos helt andra organisationer än idrottsföreningar. Typ fackförbund, hyresgästföreningar, partier osv. Är det bara inom idrotten som årsmöten är relativt glesbesökta – eller är det något som gäller för andra också? En titt på historien hade också varit spännande. När var egentligen föreningsdemokratin egentligen som livligast?

12. Upphovsrättsliga frågor (bilder, musik, klipp och dyligt)

I och med att min undersökning och i förlängningen journalistiska material enbart omfattar text jag själva författat utifrån resultat och intervjuer så existerar inga upphovsrättsliga frågetecken.

13. Övrigt

Om man ska jämföra mina resultat och siffror med något så är det fotbollens dito. Som nämnt har jag haft en artikelserie/undersökning som Aftonbladet gjorde tidigare år som riktmärke för min egen. De kom fram till att 4,5 % procent av medlemmarna kom på årsmötena bland de fotbollsallsvenska föreningarna. Min siffra ligger på 2,8 %.

Jag vill dock akta mig för att göra direkta jämförelser. Aftonbladets siffror är baserade på antalet röstberättigade medlemmar i varje förening och antalet röstberättigade medlemmar som närvarade. I min undersökning så har jag räknat på det totala antalet medlemmar och det totala antalet närvarande medlemmar. Skulle min undersökning ha gjorts på samma sätt som Aftonbladets skulle sannolikt siffrorna vara något högre i genomsnitt. Jag vill dock poängtera att det sannolikt inte skulle innebära att närvarosiffrorna kan klassificeras som något annat än låga.

Om vi bortser från det procentuella förhållandet mellan medlemmar och närvarande och bara ser på själva antalet som är där så blir dock trenden tydlig. I snitt så närvarade 168 personer på årsmötena i fotbollsallsvenskans föreningar. Motsvarande siffra för SHL och Hockeyallsvenskans är 59 personer. Då gäller den senare siffran dessutom samtliga närvarande medlemmar, medan Aftonbladets (förutsatt att den är korrekt) uträkning bara gäller de röstberättigade medlemmarna. Det finns alltså en möjlighet för att det egentligen varit ännu fler som närvarat.

Trots skillnaderna i antal så vill jag påstå att det på ett ungefär ser likadant ut inom elitishockeyn som inom elitfotbollen. Utifrån den kunskap jag har införskaffat mig under denna undersökning så skulle jag vilja påstå att det generellt sett ser ut ungefär likadant även inom andra idrotter. Det är inget unikt.

14. Källförteckning

Skriftliga källor

Esaiasson, P. Gilljam, M. Oskarsson, H & Wägnerud, L. (2003). *Metodpraktikan – konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Elanders Gotab. Sid 254-257.

Esaiasson, P. Gilljam, M. Oskarsson, H & Wägnerud, L. (2012). *Metodpraktikan – konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Visby: Norstedts juridik AB. Sid 265-268 samt sida 228-229.

Hanson, N. (2009). *Grävande journalistik*. Stockholm: Ordfront. Sid 98 samt 159-162.

Riksidrottsförbundet (2014). *Idrotten i siffror. RF Verksamhetsberättelse 2014*. Hämtad 2012-12-15, från http://www.rf.se/ImageVaultFiles/id_63562/cf_394/RF_i_siffror_2014.PDF

SHL (2015). *Fortsatt publikökning i SHL 2014/2015*. Hämtad 2015-12-15, från <https://shl.se/artikel/65679/>

Svensk Idrott (2013). *Årsmöte – Föreningsdemokrati*. Hämtad 2015-12-16, från <http://www.svenskidrott.se/Juridik/Arsmote-foreningsdemokrati/>

Drufva, V. Svensson, J. (2012) *Priset för att vinna* (Magisteruppsats). Göteborg: Handelshögskolan, Göteborgs Universitet. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/29614/1/gupea_2077_29614_1.pdf

Swensson, U-B (2014). *Integritet och oberoende, ideella organisationers livlina* (Master's thesis). Göteborg: Institutionen för socialt arbete, Göteborgs Universitet. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/40669/1/gupea_2077_40669_1.pdf

Bank, S (2015, 21 april). "Skämtar om att dra ihop fem-tio pers och lägga ner föreningen". *Aftonbladet*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/article20499268.ab>

Bergström, K (2015, 21 april). "Vilken jävla stolle som helst kan bli ordförande". *Aftonbladet*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/article20499173.ab>

Sportbladet (2015, 21 april). Demokratin – 4,5 %. *Aftonbladet*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/article20504486.ab>

Käck, A (2015, 21 april). "På väg att skapa en diktaturroll". *Aftonbladet*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/article20498987.ab>

Käck, A (2015, 21 april). Segui: det kan inte blir mer demokratiskt. *Aftonbladet*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/article20499050.ab>

Syrén, M & Juborg, C (2014, 25 november). Dold maktfaktor i AIK Ishockey pekas ut. *Expressen*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.expressen.se/sport/hockey/hockeyallsvenskan/dold-maktfaktor-i-aik-ishockey-pekas-ut/>

Karlström, A (2009, 15 juni). Lugnt möte att vänta – Bylund sitter kvar. *Arbetarbladet*. Hämtad 2015-12-08, från <http://www.arbetarbladet.se/sport/ishockey/lugnt-mote-att-vanta-bylund-sitter-kvar>

Muntliga källor

Citerade:

Ulf Bjereld, Professor i statsvetenskap, Göteborgs Universitet. 070 230 46 03. ulf.bjereld@pol.gu.se, intervju gjord 2015-12-01.

Christer Pallin, chefsjurist Riksidrottsförbundet. 070 554 37 39. Christer.pallin@rf.se, intervju gjord 2015-12-03.

Tommy Boustedt, generalsekreterare Svenska ishockeyförbundet. 070 445 04 18. Tommy.boustedt@swehockey.se, intervju gjord 2015-12-11

Johan Fägerblad, klubbdirektör VIK, 070 685 30 43. johan.fagerblad@vik.se, intervju gjord 2015-11-26.

Bo Ekmark, sport och utvecklingsansvarig Linköping HC. 0733 24 83 88 Bo.ekmark@lhc.eu, intervju gjord 2015-11-29.

Agne Bengtsson, klubbdirektör HV71. 036 299 71 18. Agne.bengtsson@hv71.se, intervju gjord 2015-11-28.

Kari Litmanen, Medlemsansvarig Brynäs IF. 070-109 18 98. Kari.litmanen@brynas.se, intervju gjord 2015-12-29.

Pea Israelsson, Klubbdirektör Skellefteå AIK. 070-551 10 51. Pea.israelsson@skellefteaaiik.se, intervju gjord 2015-12-29

Icke citerade:

Carl-Michael Larsson, Biljett och Eftermarknad Örebro Hockey. 070 777 90 04.
Carlmichael.larsson@orebrohockey.se

Filip Nyängen, Press & Information Örebro Hockey. 073 516 82 91.
Filip.nyangen@orebrohockey.se

Leif Palmroth, Örebro Hockey Ungdom. leffe@orebrohockeyungdom.se

Lotta Citron, ekonomiassistent Växjö Hockey, 0470-32 97 00. Lotta.citron@vaxjolakers.se

Stefan Bild, Ungdomskansli/Medlemsansvarig Växjö Hockey. 0470 32 97 20.
Stefan.bild@vaxjolakers.se

Anna Hägglund, Press/Projektledare Skellefteå AIK, 0910-79 20 08.
Anna.hagglund@skellefteaaiik.se

Lasse Mauritzon, Kommunikationsansvarig Rögle BK. 0708-784617.

Arne Nilsson, Administrationsansvarig Rögle BK. 0431-55 89 03. Arne.nilsson@roglebk.se

Petra Hållberg, Ungdoms- och medlemsansvarig MODO Hockey. 0660-21 66 44.
Petra.Hallberg@modohockey.se

Frank Eriksson, Press- och marknadschef MODO Hockey. 0660-759 08.
frank.eriksson@modohockey.se

Tina Sundström, Administrationsansvarig Malmö Redhawks. 040 642 06 01.

Jens Hemström, Pressansvarig Malmö Redhawks. 0708 11 98 28.
Jens.hemstrom@malmoredhawks.com

Tom Kelheim, Ordförande Malmö Redhawks. 070 515 55 95. tom@loplabbet.se

Robert Hedlund, kommunikationschef Luleå Hockey. 0920-52 82 08.
Robert.Hedlund@luleahockey.se

Nicklas Skoglund, Media- och kommunikationsansvarig Karlskrona Hockey. 0723-122045.
Nicklas.Skoglund@khk.se

Susanne Källkvist, Ungdomskansliet Linköping HC. 0708 – 880886. ungdom@lhc.eu

Johan Freijd, Pressansvarig HV71. 036-299 71 15. Johan@hv71.se

Hanna Holmström, medlemsansvarig HV71. 036-299 71 00. Hanna.holmstrom@hv71.se

Stefan Eriksson, pressansvarig Färjestad BK. 073- 522 28 94. Stefan.eriksson@farjestadsbk.se

Stefan Larsson, Verkställande direktör Färjestads BK. 073-536 09 68.

Stefan.larsson@farjestadsbk.se

Eva Svärd, Ekonomiassistent Färjestads BK. 070-379 66 62. Eva.svard@farjestadsbk.se

Peter Kymmer, Pressansvarig Frölunda Indians. 0705 89 40 32.

Peter.kymmer@frolundaindians.com

Stefan Traav, Medlemsansvarig Djurgården Hockey. 08-600 81 00.

Stefan.traav@difhockey.se

Jimmy Peterson, Informationsansvarig Djurgården Hockey. 076-882 94 82.

Jimmy.peterson@difhockey.se

Catarina Carlsson, Kommunikationsansvarig Brynäs Hockey. 026-54 46 72.

Catarina.carlsson@brynas.se

Torbjörn Risve, Brynässhopen. 0736 33 33 05. Torbjorn.risve@brynas.se

Per Johansson, Ekonomichef/Affärscontroller Brynäs Hockey. Per.johansson@brynas.se

Bernt Thorén, Kanslichef Västerås Hockey. 021 30 45 80. Bernt.thoren@vik.se

Michael Bodelsson, Kansli- och arenaansvarig HC Vita Hästen. 011 16 00 43.

Michael.bodelsson@vitahasten.se

Anton Löow, kanslist HC Vita Hästen. Anton.loow@vitahasten.se

Martin Söderberg, sekreterare HC Vita Hästen. 011-193326,

Martin.soderberg@vitahasten.se

Maria Gustavsson, Kanslist Tingsryds AIF. 0477 551 80. Maria.gustavsson@taif.nu

Jennie Envall, Marknad, medlemmar, souvenirer Tingsryds AIF. 0708-400 666.

Jennie.envall@taif.nu

Jonas Larsson, Ungdomssektionen Timrå Hockey. 060-789 10 41. Jonas.larsson@timraik.se

Per-Erik Sjöström, Marknadsavdelningen Sundsvall Hockey. 070-2460321. Per-erik.sjostrom@sundsvallhockey.se

Thomas Rebenstam, Kommunikatör IK Pantern. 073 640 11 56.

Thomas.rebenstam@pantern.se

Göran Svensson, Informationsansvarig Oskarshamn IK. 072 533 97 77.

goran@ikoskarshamn.se

Martin Åkerberg, Klubbchef Oskarshamn IK. 0491 38 22 03 / 070 234 38 23.

martin@ikoskarshamn.se

Håkan Wikman, Administrativ Chef Mora IK. 072 – 511 04 22. Hakan.wikman@moraik.se

Claes Thirus, Kommunikations- och medlemsansvarig Leksands IF. 070-426 26 32.

Claes.thirus@leksandsif.se

Elin Broman, Marknadskoordinator Leksands IF. Elin.broman@leksandsif.se

Andreas Hedbom, Ordförande Leksands IF. 070-829 66 78.

P-A Johansson, Kanslichef Karlskoga BK. 073 988 10 60. kansli@bikkarlskoga.se

Mats Abrahamsson, Föreningsadministratör Björklöven IF. 090712588.

Mats.abrahamsson@bjorkloven.com

Fredric Åkerblom, Verkställande Direktör Björklöven IF. 090712575. Fredric@bjorkloven.com

Per Kenttä, Kanslist Asplöven HC. 070 535 00 27. Kentta.per@gmail.com

Andreas Klingberg, Klubb- och marknadschef Almtuna IS. 070 855 07 03.

Andreas.klingberg@almtuna.com

Roger Lodén, Ordförande Almtuna IS. Loden.roger@gmail.com

Linda Jonsson, Administratör AIK Hockey. 076 00 22 638. Linda.jonsson@aik.se

Tobias Purkin, Medlemsansvarig AIK. 070 431 12 46. Tobias.purkin@aik.se

Lars Ekholmer, Ekonomiavdelningen AIK Hockey. 076-763 28 28. Lars.ekholmer@aik.se

Bilagor

Bilaga 1

Djurgården

- Rabatt (10 %) på souvenirer i DIF-butiken i Globen, även på Hovet matchdagar.
- Rabatterade biljetter (30 kr/st) vi medlemsdag (två matcher under säsongen).
- Rabatt på andra evenemang som arrangeras av DIF Hockey.
- Medlemsbiljetter till samtliga matcher, sektion A10 – billigare biljettpris.
- Rätt att köpa biljetter till sektionen "Aktiv sittplats" – exklusivt för medlemmar.

- Gratis första service hos SKODA om du köper bil av dem.
- 10 % rabatt på Globens rekond.
- 25 % rabatt hos Sörmlandskök vid byte av kök.

Färjestad

- 10 % rabatt på FBK Shop
- Diverse rabatter hos Vero Moda, Löfbergs Lila (webshop), Scandic, Lecab Bil, Nitton32 Bar och Bistro, New Wave, Profile, Holberg & Nielsen, BKE i Karlstad, Färjestadstravet och Vila samt O'learys.

Brynäs

- Brynäsmagasinet till brevlådan.
- Rätt att komma på medlemsdag
- Förtur biljettsläpp, såväl i grundserien som när det gäller slutspel
- 10 % i souvenirshopen.

MODO

- Medlemstidning
- Diverse medlemserbjudanden
- Får komma på medlemsträff
- Möjlighet att ta plats på "medlemsstolen" i Fjällräven Center (arenan).

Karlskrona

- Förmåner saknas helt

Malmö

- Diverse "exklusiva" medlemserbjudanden
- Nyhetsutskick inför match

Frölunda

- Förtur till slutspelsbiljetter
- Lagbild, almanacka och klisterdekal
- Rätt att närvara och rösta på årsmötet
- Medlemskort
- Klubbtidning
- Diverse erbjudanden via e-post
- Gratis entré till Fans Day (på Liseberg)

Rögle

- Förtur till biljetter
- Rätt att komma på medlemsdag
- Medlemspin, klisterdekal och lagbild
- Medlemskort
- Diverse erbjudanden via e-post
- 10 % i Rögle-shopen

Linköping

- Förtur till biljetter samt nedsatt pris på lösbiljetter vid köp i receptionen (Saab Arena). Gäller en biljett/medlem och match.
- Diverse rabatter hos lokala företag
- Speciella erbjudanden och information inför matcherna
- Medlemsdekal
- Fribiljetter (om medlemskapsavgifterna betalas i tid)
- Inbjudan, rabatt och förtur till olika LHC-arrangemang

HV71

- Presentkort på 100kr,, kan nyttjas närsomhelst under grundserien i samband med match
- 10 % på samtliga souvenirer

Örebro

- Månadsbrev, i övrigt saknas medlemsförmåner

Luleå

- Förtur till biljetter (vid heta matcher!)
- 10 % rabatt i souvenirbutiken
- Gratis läsk vid köp av hamburgare
- Medlemsutskick (e-post)

Växjö

- 20 % på ett köp vid Intersport (Grand Samarkand)

Skellefteå

- Almanacka och mobildekal
- Rätt att vara med i tävlingar (till exempel med "hockeycharter" i prispotten)
- Medlemskort

Karlskoga

- 10 % i souvenirshopen

Leksand

- 10 % i souvenir/arenashopen i samband med match
- Förtur på biljetter
- Rätt att köpa medlemsbiljetter till Aktiv sittplats
- Medlemstidning 4 gånger/år

Mora

- Rätt att vara med i medlemslotteriet.

Oskarshamn

- Förmåner saknas helt.

Pantern

- Förmåner saknas helt.

Asplöven

- 10 procent i souvenirshopen
- Fri parkering vid arenan
- 10 % på AW vid match
- 50 % rabatt på biljettpriset under försäsongen

Björklöven

- 10 % i souvenirshopen
- Rätt att komma på medlemsdag
- Medlemskort

Sundsvall

- Förmåner saknas helt

Timrå

- Medlemskort
- Rabatter i souvenirshop
- Kostnadsfri synundersökning hos Memira
- Andra överraskande förmåner under säsongens gång

Tingsryd

- Får delta i diverse utlottningar under säsongens gång.
- Inbjudan till olika medlemskvällar
- Får nyhetsbrev med information och diverse personliga intervjuer

AIK

- Gratis inträde på en "medlemmarnas match" i innebandy, fotboll och ishockey
- Klubb nål, medlemskort och medlemsbevis
- Diverse rabatterbjudanden
- Rätt att gå på medlemskvällar i AIK Shop (två gånger/år)
- 10 % rabatt hos Team Fysiogs naprapater

Vita Hästen

- Förmåner saknas helt

Almtuna

- Halva priset på inträde på Etage (fredag/lördagar)
- 30 % rabatt på mat på Etage (innan 22 alla dagar)

Västerås

- Fem stycken ståplatsbiljetter till (valfri) B-C kategori match i grundserien. Eller andra matcher i mån av plats.
- Nyhetsbrev med aktuell information om laget och andra erbjudanden
- Rösträtt och rätt att närvara på årsmötet.

Bilaga 2

- Om jag säger föreningsdemokrati, vad säger du då?
- Hur ser du på 51 % -regeln? Är den viktig?
- Er siffra är X procent – hur ser du på den? För låg/hög?
- Hur många brukar vanligtvis komma om vi ser ett par år bakåt i tiden?
- Hur ser ni på riskerna med låg närvaro?
- Har ni infört någon form av stadgar som skyddar styrelsen vid vissa beslut?
- Är det verkligen rimligt att årsmöten i föreningar, åtminstone på pappret, ska ha en så pass stor beslutande makt med tanke på den många gånger dåliga uppslutningen?
- Är det viktigt att ha många medlemmar? Varför/varför inte?
- Hur arbetar ni med att få medlemmarna att gå på årsmöten?
- Supportrar lägger hundratals timmar på att följa laget årligen, varför tror du att de inte väljer att lägga 2h per år för att komma på ett årsmöte?
- Hur jobbar ni med medlemsförmåner? Att få fler medlemmar?
- Hur vanligt är det med motioner på årsmötena?
- Min undersökning visar att....hur ser du på det?
- Är föreningsdemokratin, i dess nuvarande form, utdaterad?
- Bör man göra något åt detta? I så fall – vad?

Bilaga 3

Förening – datum – justerat av:

HV71, 11/8 2015, Maria Carlén och Anders Magnusson.

Karlskoga, 24/8 2015, Curt-Ola Fridén och Göran Krull.

Karlskrona, 8/6 2015, Jonny Johansson och Olle Karlsson.

Linköping HC, 17/6 2015, Jan-Gunnar Persson och Rolf Ö Johansson.

Luleå, 11/6 2015, Bo Åsén.

Oskarshamn, 28/5 2015, Per-Eric Ericsson och Börje Svensson.

Pantern, 9/6 2015, Kent Nilsson och Mats Lindahl.

Mora IK, 25/6 2015, Anders Stickopers och Rolf Eriksson.

Sundsvall Hockey, 15/6 2015, Håkan Eriksson och Anders Lindberg.

Tingsryd AIF, 24/6 2015, Josefin Lennartsson och Anna Berglund.

HC Vita Hästen, 16/6 2015, Michael Bodelsson och Mats Mattson.

AIK Hockey, 27/8 2015, Per Wahrolén och Helena Roxtorp.